

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
3. VE 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
PIYANO PERFORMANSI ÖZYETERLİK ALGILARI İLE
PIYANO ÖĞRETİM ELEMANLARININ
ÖĞRENCİLERİN PİYANO PERFORMANSI HAKKINDAKİ
GÖRÜŞLERİ (EGE BÖLGESİ ÖRNEĞİ)**

Bilge PİRLİBEYLİOĞLU

Denizli-2015

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

3. VE 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN

PİYANO PERFORMANSI ÖZYETERLİK ALGILARI İLE

PİYANO ÖĞRETİM ELEMANLARININ

ÖĞRENCİLERİN PİYANO PERFORMANSI HAKKINDAKİ

GÖRÜŞLERİ (EGE BÖLGESİ ÖRNEĞİ)

Bilge PİRLİBEYLİOĞLU

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Özlem AKIN ŞİŞMAN**

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

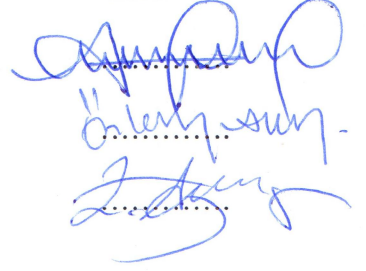
Bu çalışma, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan: Prof. Dr. Efe AKBULUT

Üye : Yrd. Doç. Dr. Özlem AKIN ŞİŞMAN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Zeynep AYVAZ TUNCEL

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun tarih ve 28.01 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

14.08.2015

Prof. Dr. Ramazan BAŞTÜRK
Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserler bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Bilge PİRLİBEYLİOĞLU

TEŞEKKÜR

Bu araştırma çok sayıda kişinin emeği ve görüşleri doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Öncelikle, araştırma boyunca bilgi birikimi ve manevi desteğiyle her zaman yanımda olan değerli hocam ve danışmanım Yrd. Doç. Dr. Özlem AKIN ŞİŞMAN'a teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırma bulgularının oluşturulması ve analizinde bana her zaman uzman görüşleri ve önerileriyle destek olan Yrd. Doç. Dr. Zeynep AYVAZ TUNCEL ve Okt. Dr. S. Serkan ŞEKER'e; araştırmaya değerli uzman görüşleriyle destek vermiş olan ve yüksek lisans öğrenimim boyunca bana her zaman destek olan değerli hocalarım Prof. Dr. Efe AKBULUT, Öğr. Gör. Dr. M. Selin MİLLİ ve Okt. Çağatay ŞİŞMAN'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Nicel verilerin istatistiksel analizlerinde bana her zaman yardımcı olan ve zaman ayıran değerli çalışma arkadaşlarım Arş. Gör. Tuğba BABACAN ve Arş. Gör. Anıl KANDEMİR'e; nitel verilerin betimsel analizinde bana her zaman görüşleri ve bilgileriyle destek olan Arş. Gör. Aytuğ ÖZALTUN ÇELİK'e en içten teşekkürlerimi sunarım. Görüşmelerin yapılmasında benden zaman ve yardımlarını esirgemeyen bütün hocalarıma teşekkürlerimi sunarım.

Araştırma süresi boyunca manevi yardımlarıyla her zaman yanımda olan çalışma arkadaşlarım Arş. Gör. Ceren TEKİN KARAGÖZ, Arş. Gör. Elif ÇAKIROĞLU, Arş. Gör. Arzu KANAT, Arş. Gör. Melek ÖZTÜRK, Arş. Gör. Merve CANBELDEK ve Arş. Gör. Nur Banu DURAN'a da sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Araştırma sürecinde ve öğrenimim boyunca desteklerini, sevgilerini ve bana olan inançlarını her daim yanımda hissettiğim canım aileme sonsuz teşekkürler...

Bilge PİRLİBEYLİOĞLU

2015

ÖZET

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Sınıf öğrencilerinin Piyano Performansı Özyeterlik Algıları ile Piyano Öğretim Elemanlarının Öğrencilerin Piyano Performansı Hakkındaki Görüşleri (Ege Bölgesi Örneği)

Bilge Pirlibeylioğlu

Piyano, müzik eğitimi veren tüm kurumlarda, özellikle Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda zorunlu ders olarak yer almaktadır. Dolayısıyla müzik öğretmeni adaylarının piyano performansı sergilemesi kaçınılmazdır. Piyano performansı topluluk önünde sergilenmek zorunda olan bir olgu olduğundan; sahne kaygısı, özgüven, özyeterlik gibi duyuşsal özelliklerden büyük ölçüde etkilenmektedir. Bu araştırmada, piyano performansına ilişkin özyeterlik algısı üzerinde durulmuştur. Araştırmanın amacı, Ege Bölgesi'nde yer alan üniversitelerin müzik eğitimi anabilim dallarında 3. ve 4. sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarını belirlemek, aynı zamanda piyano dersi öğretim elemanlarından öğrencilerin piyano performansına yönelik görüş almaktır. Araştırmada öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları Gün (2014) tarafından geliştirilen "Piyano Performansı Özyeterlik Ölçeği" ile belirlenmiştir. Öğretim elemanlarının görüşlerini ise bireysel görüşme yoluyla elde edilmiştir.

Elde edilen nicel veriler SPSS 20.0 paket programında çözümlenmiş ve çözümlenmelerde $p < .05$ anlamlılık düzeyi esas alınmıştır. Anket sonucu elde edilen veriler aritmetik ortalama ve standart sapmalarla açıklanmış ve yorumlanmıştır. Ayrıca, gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için ikili gruplarda bağımsız t-Testi, ikiden fazla gruplarda Tek Yönlü Varyans Analizi uygulanmıştır. Öğretim elemanlarıyla yapılan bireysel görüşmelerden elde edilen nitel veriler üzerinde ise betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Yapılan araştırma sonucunda öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğretim elemanları, öğrencilerin piyano performansı hakkındaki görüşlerinde; öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun teknik ve müzikalite açısından oldukça yetersiz olduklarını ve topluluk önünde performans sergilemekten kaçındıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin piyano performansında kendilerini yetersiz gördüklerini, ideal bir müzik öğretmeninden beklenen piyano performansını çoğu kez gerçekleştiremediklerini bildiren öğretim elemanları öğrencilerin piyano performansını geliştirmek adına çeşitli önerilerde bulunmuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Özyeterlik, Piyano Performansı,
Piyano Eğitimi.

ABSTRACT**The Piano Performance Self-Efficacy Perceptions of the Music Education Program 3rd and 4th Year Students and the Opinions of the Music Faculty Members on the Students' Piano Performances (Aegean Region Sample)**

Bilge Pirlibeylioğlu

The piano class is a compulsory course in all institutions that offer music education, specifically in Music Education Programs. Thus, piano performance is inevitable for music pre-service teachers. Due to the nature of a piano performance that has to be performed in front of an audience, the performance itself is highly affected by affective attributes such as stage fright, self confidence, and self-efficacy. The current research focuses on the self-efficacy perception related to piano performance. The aim of the research is to determine the piano performance self-efficacy perceptions of currently 3rd and 4th year college students in Aegean Region universities, as well as take the opinions of faculty members on the piano performance of the students. The piano performance self-efficacy perceptions of the students were determined by the "Piano Performance Self-efficacy Scale [Piyano Performansı Özyeterlik Ölçeği] developed by Gün (2014). The opinions of the faculty members were collected via individual interviews.

The quantitative data collected was analyzed using SPSS 20.0 package program and the significance threshold was set at $p < .05$. The data collected using the scale was explained and interpreted by mean and standard deviation. Moreover, in order to determine whether there are significant differences among groups, independent t-test was performed when two groups were present and one-way analysis of variance (one-way ANOVA) was performed when multiple groups were present. Descriptive analysis method was used to analyze the qualitative data obtained from individual interviews with the faculty members.

The findings of the current research indicated that the students' piano performance self-efficacy perceptions were medium leveled. Faculty members in their opinions on the students' piano performances indicated that the majority of the students were quite inadequate in terms of technicality and musicality and they avoided piano performance in front of an audience. Moreover, the faculty members who also reported that students feel inadequate in piano performance and fail to display a piano performance as expected from an ideal music teacher most of the time, offered various suggestions to improve the students' piano performances.

Key Words: Music Education Program, Self-efficacy, Piano Performance, Piano Education.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Tez / Proje Onay Sayfası	iii
Bilimsel Etik Sayfası	iv
Teşekkür	v
Özet.....	vi
Abstract.....	viii
İçindekiler	x
Kısaltmalar Listesi	xiii

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Önemi	4
1.3. Araştırmanın Amacı.....	5
1.4. Araştırma Soruları	5
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	6

İKİNCİ BÖLÜM

ALANYAZIN TARAMASI

2.1. Eğitim	7
2.2 Müzik Eğitimi	8
2.3 Müzik Eğitiminin Boyutları	9
2.3.1. Çalgı eğitimi	9

2.4 Pişano Eğitimi ve Pişano Performansı.....	10
2.4.1. Pişano eğitimine ilişkin yapılan araştırmalar	16
2.5 Sosyal Öğrenme Kuramı.....	19
2.5.1 Özyeterlik kavramı.....	21
2.5.2 Özyeterlik ile ilgili alışmalar.....	22

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Deseni	27
3.2 Çalışma Grubu	27
3.3. Veri Toplama Araçları	28
3.3.1. Pişano performansı öz yeterlik ölçeği	28
3.3.2. Görüşme formu	31
3.4. Veri Toplama Süreci	31
3.5. Verilerin Analizi	32
3.5.1. Araştırmacının rolü	33

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	35
4.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	35
4.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	36
4.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	37
4.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	38
4.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	39

4.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	39
4.8 Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	40

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1 Tartışma	57
5.2 Öneriler	63
5.2.1 Araştırma sonuçlarına dayalı öneriler	63
5.2.2 İleride yapılacak araştırmalara yönelik öneriler	64
Kaynaklar	66
Ekler	75
EK-1 İzinler	76
EK-2 Kişisel Bilgi Formu ve Piyano Performansı Özyeterlik Ölçeği	80
EK-3 Görüşme Formu	83
Özgeçmiş	84

KISALTMALAR LİSTESİ

AGSL: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

GSL: Güzel Sanatlar Lisesi

MEABD: Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

TDK: Türk Dil Kurumu

YÖK: Yükseköğretim Kurulu

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmaya ilişkin problem durumuna, araştırmanın önemine, araştırmanın amacına, araştırma sorularına ve araştırmanın sınırlılıklarına yer verilmiştir.

1.1 Problem Durumu

Günümüzde Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumların başında, üniversitelerin Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları (MEABD) yer almaktadır. Amaçları müzik öğretmeni yetiştirmek olan bu kurumların tümünün eğitim programında piyano dersi vardır. Çünkü piyano gerek çok sesli bir çalgı olması, gerekse ses gürlüğü sayesinde sınıfı yönetmek adına elverişli bir çalgı olarak görülmektedir, dolayısıyla müzik eğitiminde vazgeçilmez bir çalgı haline gelmiştir. Piyano eğitimi müzik öğretmeni adaylarının temel derslerinden biridir. Bu dersle birlikte öğrencilerin seviyelerine uygun eserler ile piyano literatürünü tanımaları ve öğretmenlikte gerekli olacak çalım tekniğini kazanmaları sağlanmaktadır (Aydın Uygun, 2012). Müzik öğretmeni adayları aldıkları piyano eğitimi sayesinde; piyanodan hem kendi müzik eğitimleri boyunca yararlanabilecek, hem de piyanoyu örgün eğitim kurumlarındaki müzik öğretiminde kullanabileceklerdir (Tecimer, 2004). MEABD’de verilen piyano eğitiminin ders içerikleri, Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Müzik Öğretmenliği Lisans Programı’nın altında tanımlanmıştır. Bu tanımlara göre müzik öğretmenliği lisans programından mezun olan bir kişinin; temel teknik ve müzikal becerileri kazanmış, müzik dönemleri hakkında bilgiye ve belirli bir repertuara sahip ve ulusal eserleri ve okul şarkısı eşliklerini seslendirebilecek düzeyde olması beklenmektedir (YÖK, 2007). Buradan yola çıkarak, MEABD’de lisans 3 seviyesinde öğrenim gören bir müzik öğretmeni adayının; piyanoda temel teknik ve müzikal becerileri kazanmış, belirli bir repertuara sahip ve okul müziği eşliklerini yapabilecek bir düzeyde olması gerektiği söylenebilir. Dolayısıyla MEABD’de

verilen piyano dersi, aslında işlevsel piyano becerilerini de içermektedir. Tecimer (2004) işlevsel piyano becerilerini; müzik öğretmenlerinin piyanoyu sınıflarında bir öğretim aracı olarak kullanmalarına yarayacak olan deşifre çalabilme, transpoze edebilme, analiz edebilme, eşlik yapabilme gibi piyano çalma becerileri olarak tanımlamaktadır. Bu becerilere sahip olan müzik öğretmenleri, sınıf içi uygulamalarda ve öğrencilerle yapılan konser etkinliklerinde piyanoyu aktif olarak kullanabilecek ve öğrencilerinin çok sesli müzik deneyimini aktif biçimde yaşamalarını sağlayabileceklerdir. Piyano eşliği sayesinde müzik öğretmenleri öğrencileriyle birlikte şarkıyı seslendirebilir ve aynı zamanda öğrencilere çokseslilik duygusunu da aşlamış olurlar (Piji, 2007). Piyano ile eşlik yapabilecek yeterliğe sahip olmak, piyanoda teknik ve müzikal anlamda belli bir seviyeye gelmiş olmasını gerektirmektedir.

Eğitiminin yarısını tamamlamış olan, yani lisans 3 seviyesine gelmiş bir müzik öğretmeni adayının, piyano performansına dayalı bu becerilerin birçoğunu kazanmış olması, özellikle teknik ve müzikal anlamda belirli bir seviyeye gelmiş olması gerekmektedir ve aynı zamanda bu kazanımlarını sahnede izleyiciler önünde de sergilemesi beklenmektedir. Nitekim müzik tek bir odanın içerisinde kendi kendinize icra ettiğinizde anlam kazanamaz. Ancak başkalarıyla paylaşıldığında değerlidir. Bu nedenle müzikte performans göstermek zorunlu bir hale gelmektedir. Dolayısıyla bir müzik öğretmeni adayının, müzik eğitimi için en önemli çalgılardan biri olan piyanoda performans sergilemesi kaçınılmaz olarak görülmektedir. Piyano performansı sergileyecek olan bir kişinin ise bu yönde kendini yeterli hissetmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda müzik öğretmeni adaylarının kendi piyano performansları hakkındaki yargıları, başka bir ifadeyle piyano performansı özyeterlik algılarının ne düzeyde olduğu önemli görülmektedir.

Özyeterlik, Bandura'nın Sosyal Öğrenme Kuramı'nda bahsedildiği üzere kişilerin olası durumların üstesinden gelebilmek için gereken eylemleri ne denli yerine getirebileceklerine ilişkin bireysel yargılarıdır (Bandura, 1982). Bireyin bir olay karşısında ne denli başarılı olabileceğine ilişkin algısı, elbette ki bireyin performansına yansıtacaktır. Dolayısıyla bireyin bir konuya ilişkin özyeterlik algısı, o konuya ilişkin performansını etkilemektedir.

Yukarıda da belirtilmiş olduğu üzere piyano, müzik eğitiminin önemli bir parçasıdır. Geleceğin müzik öğretmeni adayları olan MEABD öğrencileri için ise bu önem bir kat daha artmaktadır, çünkü müzik öğretmenleri çocuk ve okul şarkılarına piyano ile eşlik edebilmeli ve farklı müzikal dönemlere ait çok sesli eserleri öğrencilerine sergileyebilecek düzeyde piyano çalabilmelidirler. Müzik öğretmeni adayları öğrencilik yaşantılarında ve öğretmenlikte birçok kez piyano performansı sergilemek durumunda kalmaktadır. Özyeterlik algısı bir işi başarmaya ilişkin bireysel yargıları içerdiği ve bundan dolayı performans üzerinde etkiye sahip olduğundan, müzik öğretmeni adaylarının piyano performansına yönelik özyeterlik algıları onların piyano performansı başarı durumlarını da etkilemektedir. Piyano performansı özyeterlik algısı yüksek olan öğrenciler performansları sırasında daha rahat hissedecekler, dolayısıyla bu durum performanslarına olumlu yönde yansıtacaktır. Buradan yola çıkarak müzik öğretmeni adaylarının piyano performansı özyeterlik algılarının ne düzeyde olduğu sorusu gündeme gelmektedir.

Ancak bir kişinin bir beceriye yönelik özyeterlik algısının yüksek ya da düşük olması, gerçekte o beceriye ilişkin yeterliliğinin de yüksek ya da düşük olması anlamına gelmemektedir. Öğrenci piyano performansında yeterli olduğunu düşünebilir, ancak aslında gereken yeterliliğe sahip olmayabilir. Çünkü özyeterlik inançlarının oluşumu; kişilerin önceki performans deneyimlerine, çevreden kaynaklı sosyal ikna çabalarına (dönütlere), aldıkları sosyal modellere ve fizyolojik-duygusal durumlarına dayanmaktadır

(Bandura, 1994). Bunlara bağılı olarak öğrencilerin özyeterlik algıları, gerçek yeterliklerinden (becerilerinden) başka yönde şekillenmiş olabilir. Yapılan araştırmada bu durum göz önüne alınarak, piyano dersi öğretim elemanlarına öğrencilerin piyano performansına ilişkin sorular yöneltilmiş ve alınan cevaplar öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algısı puanlarıyla karşılaştırılarak yorumlanmıştır.

Bu araştırmada, mesleki hayatlarındaki etkinliklerde piyano performansı sergileyecek olan 3. ve 4. sınıf müzik öğretmeni adaylarının piyano performansı özyeterlik algısı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi ve öğrencilerin piyano performansı hakkında ilgili öğretim elemanlarının görüşleri alınarak, öğrencilerin özyeterlik algılarıyla karşılaştırma yapılması planlanmıştır.

1.2 Araştırmanın Önemi

Bir müzik öğretmeni adayının piyano performansı sergilemesi kaçınılmaz bir durumdur. Dolayısıyla bu durumun üzerinde etkili olan bileşenlerden biri olan piyano performansı özyeterlik algısının, çeşitli değişkenlere göre ölçülerek; öğretim elemanlarının öğrencilerin piyano performansına ilişkin görüşleriyle karşılaştırılmasının, öğrencilerin piyano performansı sergilemekten kaçınma nedenlerini belirlemek adına yararlı olabileceği düşünülmektedir. Bu sayede öğretim programı ve uygulamalardaki bazı eksikliklerin tanımlanabileceği de varsayılmaktadır. Araştırmanın, Eğitim Fakülteleri MEABD öğrencilerinin, piyanoya ilişkin performanslarındaki eksikliklerin kaynağının belirlenmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Öğretim elemanlarından öğrencilerin piyano performansı hakkında alınan görüşlerin, öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları puanlarıyla karşılaştırılması ve bu sonuçlar ışığında öneriler sunulması açısından araştırmanın; öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarını etkileyen etmenleri belirlemek açısından piyano eğitimine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

1.3 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada MEABD 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin piyano performansı özyeterliliklerinin ne düzeyde olduğunun, birtakım değişkenler bağlamında saptanması ve öğrencilerin piyano performansına ilişkin ilgili öğretim elemanı görüşlerinin alınması amacı güdülmektedir. Öğretim elemanı görüşlerinin alınmasındaki amaç; öğretim elemanlarının, öğrencilerin piyano performansı yeterlilikleri hakkındaki görüşlerini belirlemektir.

1.4 Araştırma Soruları

Araştırmanın problem cümlesi “Müzik eğitimi anabilim dalı 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin piyano performansı özyeterlilik algıları hangi düzeydedir ve ilgili öğretim elemanlarının öğrencilerin piyano performansı hakkındaki görüşleri nelerdir?” olarak belirlenmiştir.

Problem durumu çerçevesinde cevap aranan alt problemler şunlardır:

- 1- MEABD 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin piyano performansı özyeterlilik algıları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
- 2- MEABD 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin piyano performansı özyeterlilik algıları piyanoya başlama yaşı değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
- 3- MEABD 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin piyano performansı özyeterlilik algıları anne ve baba eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
- 4- MEABD 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin piyano performansı özyeterlilik algıları günlük piyano çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
- 5- MEABD 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin piyano performansı özyeterlilik algıları evde piyano olması değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
- 6- MEABD 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin piyano performansı özyeterlilik algıları mezun oldukları lise türü değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

- 7- MEABD 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin piyano performansı özyeterlik algıları bireysel çalgılarına göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
- 8- Piyano dersi öğretim elemanlarının öğrencilerin piyano performansları hakkındaki görüşleri nelerdir?

1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları şunlardır:

- 1- Araştırma, Ege Bölgesi'nde yer alan Adnan Menderes Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi MEABD 3. ve 4. sınıf öğrencileri ve piyano dersi öğretim elemanları ile sınırlıdır.
- 2- 2014-2015 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.
- 3- Araştırmacının maddi olanakları ile sınırlıdır.
- 4- Gün (2014) tarafından geliştirilen “Piyano Performansı Öz Yeterlik Ölçeği” ve araştırmacı tarafından hazırlanan “Görüşme Formu”ndan toplanan veriler ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

ALANYAZIN TARAMASI

2.1 Eğitim

Eğitim en genel tanımıyla bireyde istendik davranış değişikliği yaratma olarak açıklanabilir. Bugüne değin eğitim kavramının birçok tanımı yapılmıştır. Tyler’a (1950) (akt. Sönmez ve diğ., 2012) göre eğitim, kişinin davranış örüntülerini değiştirme sürecidir. Ertürk’e (1986, s. 12) göre eğitim “Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir”. Türk Dil Kurumu’na (TDK, 2015) göre eğitim; “Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye” olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımlara bakıldığında ortak noktanın davranış değişikliği olduğu göze çarpmaktadır.

Bireye her alanda eğitim verilebilir. Eğitim ülkeler için oldukça önemli bir olgu olduğundan ve toplum yapısına göre farklılıklar içerdiğinden, ülkelerin eğitim uygulamaları da farklılıklar göstermektedir. Bu yüzden ülkeler farklı eğitim sistemlerine sahiptirler. Türkiye’de uygulanan eğitim sistemi, Türk Milli Eğitim Sistemi olarak adlandırılabilir. Türk Milli Eğitimi Sistemi; örgün ve yaygın eğitim olmak üzere ikiye ayrılır. Örgün eğitim, belirli yaş gruplarındaki bireylere, milli eğitimin amaçlarına uygun olarak okullarda verilen eğitim; yaygın eğitim ise, okul dışında genç ve yetişkinler için planlanan eğitim etkinlikleridir (Gürsel, 2012). Örgün eğitim programlarında yer alan derslerden biri müzik dersidir. Müzik dersinde öğrencilere, genel müzik eğitimi verilmektedir.

2.2 Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi, eğitimin tanımından yola çıkarak kısaca bireyde istendik müzikal davranış değişiklikleri yaratmak olarak tanımlanabilir. Uçan (1997, s. 60), müzik eğitimi “bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel değişiklikler oluşturma ya da bireyin müziksel davranışlarını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme süreci” olarak tanımlamıştır. Müzik eğitiminin insanın gelişmesinde rol oynadığı ilk defa M.Ö. 8. yüzyılda Çin uygarlığında fikir bulmuştur ve uygulanmıştır. Modern anlamda müzik eğitimi ise 18. yüzyılın ikinci yarısında Jean-Jacques Rousseau, Johann Gottfried Herder ve Goethe gibi düşünür ve sanatçılar sayesinde uygulanmaya başlamıştır (Say, 2010).

Müzik eğitimi genel, özengen (amatör) ve mesleki müzik eğitimi olarak üçe ayrılır (Uçan, 1997). Genel müzik eğitimi okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve liselerde müzik öğretmeni vasıtasıyla yürütülen müzik eğitimidir. 2005’te Ankara’da toplanan MEABD başkanları genel müzik eğitiminin ilkelerini belirlemişlerdir. Bu ilkeler arasında müzik eğitiminin herkes için zorunlu, asgari ortak kültürün vazgeçilmez bir ögesi ve insanın temel haklarından biri olduğu ibareleri yer almaktadır (Tarman, 2006). Amatör müzik eğitimi, müziği hobi olarak yapmak isteyen bireylere verilen eğitim olarak tanımlanabilir. Mesleki müzik eğitimi ise, müziği meslek edinen bireylere verilen eğitimdir; müzik sanatçılığı eğitimi, müzikbilimcilik eğitimi, müzik öğretmenliği eğitimi gibi dallara ayrılır (Uçan, 1997). Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumlar Konservatuvarlar, Güzel Sanatlar Liseleri (GSL), Eğitim Fakülteleri MEABD ve Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bilimleri Bölümleri’dir. Bu okullar arasında esas amacı müzik öğretmeni yetiştirmek olan okullar Eğitim Fakülteleri MEABD’dir. Bu eğitim kurumlarına öğrenci hazırlayan okul olarak düşünüldüğünde ise GSL de bu kategori içine alınabilir.

2.3 Müzik Eğitiminin Boyutları

Müzik eğitiminin kendi içinde çeşitli boyutları bulunmaktadır. Bilen'e (1995) göre müzik eğitiminin boyutları beşe ayrılmaktadır. Bu boyutlar kısaca;

- 1- Ses eğitimi; insan sesini kullanmaya yönelik öğrenmeleri içerir,
- 2- Müziksel işitme eğitimi; ritim, ezgi ve ton duygusu, müzik belleği ve dikkat, müziksel düşünmeyi arttırıcı öğrenmeleri içerir.
- 3- Müzik beğenisi eğitimi; Sanatsal müziklerin dinlenmesi, müziğin çeşitli konularıyla ilgili tartışmalar, müziği araştırmaya yönlendirmek gibi müzik beğenisini arttırıcı etkinlikleri içerir.
- 4- Çalgı çalma eğitimi; bir çalgıyı topluluk önünde çalabilmeyi sağlayacak öğrenmeleri içerir.
- 5- Yaratıcılık eğitimi; yeni müzik motifleri oluşturma, bir şarkıya tartım eşliği oluşturma gibi müzikal yaratıcılığı geliştirici etkinlikleri içerir,

şeklinde özetlenebilir.

Bir müzik öğretmeni için gerekli olan müzikal yeterlilik ancak müzik eğitiminin boyutları birarada ele alındığında ve birbirinden destek alınarak geliştirildiğinde sağlanabilir. Müzik eğitiminin tüm boyutlarının öğretimi, öğrencinin bireysel farklılıkları göz önünde tutularak uygulanmalıdır. Bu araştırma müzik eğitiminin çalgı eğitimi boyutuna ilişkin olduğundan, aşağıda çalgı eğitimi boyutuna ilişkin daha kapsamlı açıklamaya yer verilmektedir.

2.3.1 Çalgı eğitimi. Müzik eğitiminin boyutlarından biri olan çalgı eğitimi, müzik öğretmenliği eğitimi içerisinde de oldukça önemli bir yere sahiptir. Çalgı eğitimi kısaca, bir çalgıya ilişkin teknik, duyuşsal ve psikomotor özellikleri kazandırmak adına verilen eğitim olarak tanımlanabilir. Çalgı eğitimiyle kişilerin müzik bilgileri arttırılarak ve çalgı çalarak müzik yapmaları hedeflenmektedir (Özen, 2004). Nitekim MEABD'de piyano,

okul çalgıları ve bireysel çalgı eğitimi gibi, çalgı eğitimine yönelik birçok ders yer almaktadır. Akbulut'a (2013) göre çalgı eğitimi, müzik eğitiminin temel ve önemli bir boyutudur. Çalgı eğitimi genel ve mesleki müzik eğitiminde oldukça önemli bir yere sahiptir ve çalgı öğretimi gerçekleşmediğinde, müzik eğitimi tamamlanmış sayılamaz. Uçan (1997), müzik eğitiminin genel kapsamını davranışsal ve içeriksel olmak üzere ikiye ayırmaktadır ve bu iki yaklaşımda da çalgı eğitiminden bahsedilmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere çalgı eğitimi, müzik eğitiminin içerisinde oldukça önemli bir yere sahiptir.

Müzik eğitiminin boyutlarından biri olan çalgı eğitiminde davranışların düzenlenmesi, tüm eğitim alanlarında olduğu gibi burada da önemli bir yer tutmaktadır. Akbulut'a (2000) göre çalgı eğitiminde öncelikle psikomotor davranışlar, ardından bunların beceriye dönüştürülmesiyle bilişsel davranışlar yer almaktadır. Ancak bu davranış özelliklerinin yanında tutum, ilgi, sevgi vb. duyuşsal davranışlar da çalgı eğitiminde çok önemli bir yere sahiptir. Çalgı eğitimi yalnızca teknik (psikomotor) bir çalışma sürecinden ibaret değildir, bu teknik çalışma sürecinde bilişsel ve duyuşsal davranış özellikleri de büyük ölçüde rol oynamaktadır.

Piyano eğitimi, çalgı eğitimi içerisinde oldukça önemli bir yere sahiptir ve bütün müzik öğretmeni adayları için verilmesi gereken bir eğitimidir. Piyano eğitimi, çalgı eğitimi içerisinde yer aldığından; piyano eğitiminde de psikomotor davranış özellikleri kadar, bilişsel ve duyuşsal davranış özellikleri de önemli bir yere sahiptir.

2.4 Piyano Eğitimi ve Piyano Performansı

Piyano eğitimi, müzik eğitiminin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Piyano, gerek perdesiz bir çalgı olmaması yani entonasyon sorunu olmamasından, gerekse çok sesliliğin rahatça duyurulabileceği dolayısıyla müziksel işitmenin gelişimine olanak sağlayıcı bir çalgı olmasından ötürü, müzikle uğraşan herkesin kullanması gereken bir

enstrüman olma özelliğini taşımaktadır. Nitekim Türkiye'deki mesleki müzik eğitimi veren tüm okullarda piyano eğitiminden yararlanılmaktadır. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumların başında gelen MEABD'de ise piyano eğitimi zorunludur. Çünkü piyano, müzik öğretmeni adaylarının hem alandaki eğitimlerine destek olması açısından, hem de meslek hayatlarında öğrencilerine rahatlıkla eşlik edebilecekleri bir çalgı olma özelliğini taşıdığından, müzik eğitiminde çok önemli bir yere sahiptir. Öğrencilere temel müzik bilgi ve becerilerini kazandırmada, öğrencilerin ses eğitimlerinde, öğrencilere müzik biçimlerini öğretmede, eşikleme yapma ve armoni çalışmaları yapmada kullanılabilecek en etkin çalgılardan biri piyanodur (Gün, 2014). Umuzdaş (2010)' a göre ise piyano, çoksesli olması, müziğin armonik yapısını anlamaya yardımcı olması ve eşlik yapmaya uygun olması bakımından müzik eğitiminin temelini oluşturmaktadır ve dolayısıyla öğrenciler tarafından etkin kullanılması gereken bir çalgıdır. Anlaşıldığı üzere müzik öğretmenliğinde piyano kullanımının amacı bir performans sanatçısı yetiştirmek değil, piyanoyu meslek hayatına yönelik kullanma becerilerini kazandırmaktır.

Dolayısıyla müzik öğretmeni adaylarından piyanoda çok yüksek düzeyde eserler çalması beklenmemelidir. Öğrencinin seviyesi göz önüne alınarak, herhangi bir başarısızlık durumuyla karşılaşması önlenmelidir. Müzik öğretmenliğinde piyano eğitiminin amacı, piyano öğretimi ile öğrenciye piyano çalma davranışlarının kazandırılması ve bu sayede müzik öğretiminin gerektirdiği müzikal davranış ve birikimlerin geliştirilmesidir (Yokuş, 2005). Yönetken (1952), (akt. Say, 1996, s. 69) ise müzik eğitiminde piyanonun kullanımına ilişkin şu görüşleri sunmaktadır.

Müzik öğretiminde araç olarak kullanılmaya en uygun ve yararlı alet piyanodur. Bu çalgıda entonasyon zorluğu ve bozukluğu söz konusu olamaz, sabit perdelidir. Parmağın bastığı yerden (piyanonun akordu bozuk olmamak koşuluyla) doğru ses çıkar, aletin ses sınırları geniştir. Hem kadın (ya da çocuk), hem erkek ve hem aletlerin seslerini verebilen geniş ses yelpazesine sahiptir. Piyanoda her türlü ajilite

mümkündür. Kısa değerde sesler kolayca çıkarılır. Armonik-polifonik karaktere sahiptir. Çok sesli kulak eğitime en uygun alettir. Armonik eşlik çalgısıdır. Her çeşit çok sesli eserin redüksiyonu icra edilebilir. Koral ve orkestral eserler çalınabilir. Büyük eserlerin analizine elverişlidir. Edebiyatı zengindir.

Görüldüğü gibi piyano eğitimi, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda vazgeçilmez bir konumdadır. Çalgının geniş bir ses yelpazesine sahip, popüler bir eşlik çalgısı olması ve bütün öğrenciler için zorunlu çalgı olmasından ötürü piyanonun eğitimi, çalgı eğitimi içerisinde oldukça önemli bir yere sahiptir (Gün, 2007). Peki piyano performansını oluşturan olgular nelerdir? Piyano performansı genel anlamda teknik ve müzikal performans olarak ikiye ayrılabilir, ancak bu ikisi tabii ki birbirinden bağımsız değildir. Buradan yola çıkarak, bu çalışmada da öğretim elemanlarına yöneltilen sorularda öğrencilerin teknik ve müzikal performansına yer verilmekle birlikte piyano performansını etkileyen topluluk önünde çalma durumları da sorular arasında yer almaktadır.

Piyano tekniği Ekinci (2004) tarafından; insanın anatomik ve fizyolojik yapısına en uygun olan, eserleri gereksiz efor harcamadan kusursuz seslendirmesini sağlayan ve farklı dönem ve stil özelliklerini değişik tınılarla elde etmede kullanılan yol, yöntem ve becerilerin tümü olarak tanımlanmıştır. Piyano eğitiminde kişinin öncelikle teknik becerileri kazanması beklenir, çünkü teknik yeterliğe sahip olmayan bir kişiden, iyi bir müzikal yorum beklenemez. Piyanodaki teknik beceriler genel olarak duruş-oturuş, el ve kol pozisyonları (hareketleri), pedal kullanmada gösterilen beceriler ve el, parmak ve kolun bütün mekanik hareketlerini kontrol edebilme olarak gösterilebilir. Kochevitsky'e (1967, s. 2) göre "Piyano çalma tekniğinde, tuşun aşağı hareket hızının kontrol edilmesi birinci önceliklidir. Bu nedenle, ağırlığın ve itmenin kontrolü için kol kaslarının düzgün çalışması ve dengesi gerekir ki bu, piyano tekniğinin en temel sorunlarından birisidir" (akt. Gültek, 2004, s. 7). Teknik, kişinin fiziksel becerileri kazanmasını sağlar. Piyano eğitiminin

temelinde teknik becerilerin kazandırılması gösterilebilir. Teknik çalışmalar fiziksel dayanıklılığın arttırılmasına yardımcı olur ve bu sayede ritim duygusu, hareketler, tuşları algılama ve melodik olabilmeye katkı sağlar. Bir eserin içeriğinin aktarılabilmesi için teknik birikim şarttır. Ancak piyano tekniği kavramı hiçbir zaman hızlı ya da sesli çalmak şeklinde algılanmamalıdır. Yalnız hız, teknik için yeterli değildir; ritim, dinamik, artikülasyon vb. gibi unsurlar da piyano tekniği içinde oldukça önemli bir yere sahiptir (Gasımova, 2010). Öğrencide teknik becerilerin geliştirilmesi sürecinde, bireysel farklılıkların göz önünde tutulması önem taşımaktadır. Piyano eğitimi uygulamalı bir ders olduğundan, öncelikle öğrencilerin yaş özelliğine dikkat edilmelidir. Özellikle ileri yaşlardaki öğrencilerde, fiziksel sakatlıklara sebebiyet vermemek adına, fazla zorlayıcı olunmaması ve öğrencinin gidişatından daha hızlı ilerlemeye çalışılmaması önerilmektedir. Aynı zamanda piyanoda iyi bir tekniğe sahip olmak tek başına bir anlam ifade etmez; teknik gelişim, müzikalite, işitme gelişimi ve piyano kültürünün gelişimiyle birlikte yürütülmelidir.

Yukarıda bahsedilen teknik becerilerin kazanılmasının aslında nihai bir amacı vardır. Tek başına teknik yeterliklere sahip olmak, bir eserin iyi seslendirilebileceği anlamına gelmemektedir. Çünkü müzikal yorum olmadan, çalınan eserdeki duygunun dinleyiciye aktarılması mümkün değildir. Nitekim Otacıoğlu'na (2005, s. 3) göre, “Kulağın; ses tonunun hem niteliğine hem de perdesine duyarlı olarak eğitimi, diğer müzik türlerinde olduğu gibi, piyano öğreniminin de önemli bir bölümüdür ve uzman denetimi gerektirir”. Piyano tuşesi üzerinde doğru notaları çalmak iyi bir performans için yeterli değildir; çalınan notaların, nasıl çalındığı aslında önemli olan olgudur. Öğrencinin, piyanoda teknik temellerinin sağlam olması ileriki dönemlerde müzikalitesini etkileyecektir, öğrenci piyano çalmada teknik zorluklarla karşılaşılması sayesinde başarılı olacaktır. Teorik eğitime ek olarak müzikal yorum, ifadelere verilen ağırlık,

başarılı bir performansı garantileyecektir (Gün, 2007). Piyano performansında çok önemli bir yere sahip olan müzikal yorum olgusu, uluslararası piyano sınavlarının değerlendirme kriterlerinde de yer almaktadır. London College of Music sınavlarında değerlendirme kriterleri sırasıyla teknik başarı (çalgı hakimiyeti, dönem tekniklerini uygulama, akıcılık, artikülasyon vb.), müzikalite (müzikal bir performans sergileme, bireysel yorum, müzikal stil), müzik bilgisi (notasyon, terim bilgileri vs.) ve iletişim (seyircinin duygularını harekete geçirme) şeklinde verilmektedir. Yine uluslararası bir piyano sınavı olan The Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) sınavlarının değerlendirme kriterlerinde de orta seviyeye (1-4) kadar teknik doğruluk, müzik duygusunun varlığı, 5. Seviye ve sonrasında ise müzikalitenin ön plana çıktığı göze çarpmaktadır (akt. Grançer Okay, 2010). Buradan yola çıkarak müzikal yorumun, piyano performansında özellikle başlangıç aşamasından sonraki seviyelerde önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir.

Bir kişi çaldığı esere teknik ve müzikal olarak hakim olsa da, performansını topluluk önünde sergilemekten kaçınabilmektedir. Literatürde sahne ya da performans kaygısı olarak adlandırılan bu durum, sahne performansı gösterilen sanat dallarında sıklıkla karşımıza çıkabilmektedir. Çoğunlukla bireyin diğer kişiler önünde performans sergilemesiyle ortaya çıkan bu durum, yalnızca müzikte değil, birçok alanda görülmektedir.

Beck ve Emery'e (1985) göre performans kaygısı, değerlendirilme kaygısı olan ortamlarda ortaya çıkmaktadır. Bireyler kendilerini incinebilir hissettikleri şartlar altındayken bu kaygıyı yaşarlar, bu durum çeşitli faktörlerden etkilenebilir. Bu faktörlerden biri, bireyin kendine olan güvenidir ve performans yeteneklerine ilişkin algısı tarafından şekillenir. Bu faktör büyük ölçüde bireyin geçmiş deneyimleri, görevin zorluğu ve yetersiz performans için geçerli olan yaptırımlardan etkilenmektedir. Bir diğer faktör ise savaşıma, kaçma veya bayılma gibi reflekslerin ortaya çıkmasıdır. Bu refleksif tepkiler

düşünme, hatırlama ve motor faaliyetleri aksatabileceğinden performansı tehlikeye atabilmektedir (akt. Doğan, 2013). Görüldüğü gibi performans kaygısı değerlendirilme korkusu ve yetersiz hazırlık gibi birçok faktörden etkilenebilmektedir. Performans kaygısı özellikle topluluk önünde performans sergileme durumlarında ortaya çıkabilmektedir, ancak her zaman performansı olumsuz yönde etkilemeyebilir. Performans kaygısı bir uyarılma durumu yaratır ve bu uyarılmışlık performansı hem iyileştirebilir hem de kötüleştirir. Burada önemli olan, performans gösterecek kişinin durumu nasıl yorumladığıdır. Kimi bireyler bu uyarılmışlık durumunu etkili yönlendirerek, kendilerine motive edici bir güç sağlayabilir (Salmon, 1990) (akt. Doğan, 2013). Çimen'e (2001) göre kaygı duygusuna etki eden birbirine zıt iki etmen vardır. Örneğin, sahneye çıkacak iki müzisyen de hızlı kalp atışları, terleyen eller gibi uyarılma durumları içerisinde olabilirler. Biri konser hakkında endişeli, diğeri ise mutlu olabilir. Bu durumda iki müzisyen arasındaki fark konserle ilgili düşünceleridir. Biri konsere hazır olduğunu düşünüyor, diğeri hata yapma olasılığını düşünüyor olabilir. Bu durum ise yaşadıkları kaygının olumlu ve olumsuz sonuçlar doğurmasına neden olabilecektir. Performans kaygısı performansı her zaman olumsuz yönde etkilemese de, kişinin performansa hazırlığının yetersiz olduğu durumlarda, örneğin eserin bir kısmında her zaman sorun yaşıyorsa, kişi bu duruma odaklanabilir ve performans esnasında sürekli o kısımda yanlış yapacağını düşünerek zihnini bloke edebilir. Bu durum ise aslında hata yapmadığı kısımlarda dahi hata yapmasını sağlayabilir.

Müzikte performans kaygısının en iyi yordayıcısı kişinin sürekli kaygı yaşama durumu ve cinsiyetidir. Kızlarda, erkeklere oranla daha fazla duygusal rahatsızlık bildirilmiştir (Doğan, 2013). Performans kaygısının belirtileri fizyolojik, bilişsel ya da davranışsal olabilmektedir. Fizyolojik belirtiler nabız artışı, mide bulantısı vb.; bilişsel belirtiler özgüven kaybı, konsantrasyon kaybı, hata yapma korkusu, performanstan kopma

hissi vb.; davranışsal belirtiler ise performansın bozulması, kişinin performans hakkında düşünmesi ile otomatikleşmiş davranışların bozulması ya da engellenmesi olarak sayılabilir (Özevin Tokinan, 2013). Örneğin; sahnede performans gösteren bir kişi performans esnasında sürekli hata yapabileceğini düşünürken, buna yoğunlaşarak konsantrasyonunu bozabilir ve bundan dolayı hata yapabilir. Diğer kaygı türlerinde olduğu gibi, müzik performans kaygısının sebepleri de fizyolojik, bilişsel psikolojik özellikler; yaşanmış performans deneyimleri; izleyiciler; mükemmeliyetçilik; hata yapma korkusu; beğenilme kaygısı vb. olabilir (Özevin Tokinan, 2013). Müzikte performans kaygısı son zamanlarda sıklıkla çalışılan bir konu haline gelmiştir. Bu kaygı durumu piyano eğitiminde de sıklıkla karşılaşılan bir sorun olduğundan, bu konuya piyano eğitimi başlığı altında kısaca yer verilmiştir.

Gün ve Yıldız'a (2013) göre, piyano eğitiminde öğrencilerin başarılarını etkileyen üç faktör (teknik-fiziksel düzey, psikolojik düzey ve bilişsel düzey) bulunmaktadır. Burada teknik ve fiziksel faktörler, psikomotor davranışlar olarak; psikolojik faktörler, duyuşsal davranışlar olarak ve bilişsel faktörler de yine bilişsel davranışlar olarak gösterilebilir. Çalgı eğitiminde olduğu gibi, piyano eğitiminde de davranışların organizasyonunun üç davranış türünden de etkilendiği görülmektedir.

2.4.1 Piyano eğitimine ilişkin yapılan araştırmalar. Aşağıda piyano eğitimi alanında yapılmış yurtiçi ve yurtdışı çalışmalardan örnekler bulunmaktadır.

Babacan'ın (2014) yapmış olduğu araştırmada müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecindeki bireysel çalışma yöntemleri değerlendirilmiştir. 15 kişi üzerinde yapılan araştırmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin bireysel çalışma süreçlerinde piyanoda oturma pozisyonuna sıklıkla dikkat ettikleri; deşifre öncesinde parçayı inceleme ve deşifre ve çalışma aşamasındaki davranışları nadiren uyguladıkları; yorumlama aşamasındaki davranışları ise uygulamadıkları ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin bireysel çalışma sürecindeki

aşamaların korelasyon analizi sonuçlarına göre; piyanoda pozisyon, deşifre ve çalışma aşamalarındaki davranışların, yorumlama aşamasındaki davranışlara katkıda bulunduğu belirtilmiştir.

Sönmezöz'ün (2014) yapmış olduğu araştırmada müzik öğretmeni adaylarının piyano dersine yönelik tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların piyano dersine ilişkin olumlu görüş sergiledikleri, dersin mesleki açıdan önemli olduğuna inandıkları, derse önem verdikleri, yani piyano dersine yönelik olumlu bir tutum içinde oldukları belirlenmiştir.

Edwards (2014) tarafından yapılan araştırmada sanat okullarında piyano eğitimi vermekte olan piyano öğretmenlerinin; öğretme yeterlikleri, yürüttükleri dersler, derste kullandıkları materyalleri belirleme amacı güdülmüştür. Çalışma sonunda; piyano öğretmenlerinin yürüttükleri derslerin klavye, klavye tekniği, müzik teorisi, müzik tarihi ve eşlik ağırlıklı olduğu, Amerikan müzik tarihi, caz müziği, müzik teknolojisi gibi konular işlendiği ve öğrenci performanslarını, bestelerini, teknolojik projelerini ve final değerlendirme rubriklerini içeren portfolyo dosyaları oluşturulmasının, öğrencilerin kolej seçmelerine hazırlanmalarında yardımcı olacağına ilişkin sonuçlara ulaşılmıştır.

Yokuş (2009) tarafından yapılan çalışmada, piyano eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanılmasına yönelik etkinliklerin performans başarısına ve üstbilişsel farkındalığa etkisi incelenmiştir. Deneysel yöntemin kullanıldığı çalışma Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nde öğrenim görmekte olan 2. sınıf piyano öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda deney grubundaki öğrencilerin piyano dersi bilgi düzeylerinde, piyano performans başarılarında ve üstbilişsel farkındalık düzeylerinde, kontrol grubuna oranla artış gözlenmiştir ve piyano eğitiminde programlandırılmış eğitim modeline göre hazırlanmış öğrenme stratejilerinin

kullanılmasına yönelik etkinliklerin öğrencilerin bu becerilerini arttırmada klasik piyano eğitiminden çok daha etkili olduğu saptanmıştır.

Bulut (2006) tarafından yapılan araştırmada, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL) piyano dersi öğretim programında yer alan hedef davranışların kazanılma durumları incelenmiştir. Çalışmada 3 üniversitenin MEABD'sinde görev yapmakta olan piyano öğretim elemanlarına 34 soruluk bir anket uygulanarak, derslerine giren AGSL mezunu öğrencilerin piyanodaki belirli davranışları yerine getirme durumları hakkındaki düşünceleri alınmıştır. Çalışmada öğrencilerin AGSL'deki piyano öğrenimleri süresince; duruş ve oturuş, doğru el pozisyonu, el konumlarını uygulama ve legato çalma davranışlarını orta ölçüde; güçlü-zayıf zamanları ifade etme, motif ve cümleleri tanıma/ifade etme, senkoplu çalma, staccato ve portato çalma, parmak numarası okuma, parmak geçişini uygulama, tonal kadansları çalma, akor çalma, gürlük basamaklarını ifade etme, farklı müzikal karakterleri uygulama, barok ve klasik dönem eserlerini tanıma/ifade etme davranışlarını az ölçüde; kromatik, diatonik ve makam dizilerini çalma, arpej çalma, süslemeleri çalma, uzatma pedalını ve sol pedalı kullanma, farklı formlarda yazılmış eserleri tanıma/ifade etme, romantik ve çağdaş dönem eserlerini tanıma/ifade etme ve deşifre etme davranışını hiç kazanmadıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Li Chin (2002) tarafından yapılan çalışmada, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki eğitim kurumlarında görev yapan piyano eğitimcilerini, öğretmenlik deneyimlerine ve özgeçmişlerine göre gruplamak, bunun yanında özellikle grup öğretme teknikleri ve fonksiyonel klavye becerilerinin güncel öğretim uygulamalarını ortaya çıkarmak amacı güdülmüştür. Online anket ile gerçekleştirilen çalışmaya 304 anket dahil edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre sınıf piyano öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun çok yönlü (boyutlu) eğitim türlerini ya da grup dinamiklerini kullanmadıkları belirlenmiştir. Öğrencilere yeterince küçük grupla çalışma imkanı sağlanmadığı ve farklı alan uzmanlık

alanlarındaki öğretmenlerin; deşifre ve eşlik becerilerine verdikleri ağırlığın farklı olduğu bulunmuştur. Aynı zamanda yalnızca deşifre ile armonizasyon çalışmalarının önemli görüldüğü ve uygulamalı müzik fakülteleri ile müzik eğitim fakülteleri arasında, repertuar çalışmasına ilişkin yapılan vurguda anlamlı bir fark olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yukarıda görüldüğü gibi bugüne değin piyano eğitimine ilişkin birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaların arasında piyano eğitimine etki eden tutum, motivasyon, özyeterlik gibi duyuşsal süreçleri konu edinen araştırmalar da mevcuttur. Ancak bunların arasında piyano performansına ilişkin özyeterliği konu edinen çok az sayıda çalışma yer almaktadır. Özyeterlik kavramı, Sosyal Öğrenme Kuramı'nın temel ilkelerinden biri olarak gündeme gelmiştir ve eğitim alanında da oldukça önemli bir yere sahiptir.

2.5 Sosyal Öğrenme Kuramı

Geçmişten günümüze değin, insanın nasıl öğrendiği, öğrenme süreçlerinin neler olduğu ve bu süreçler üzerinde etki eden faktörleri açıklamak için bir çok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaların amacı insanda öğrenme kavramının işleyişini anlayarak, daha kalıcı öğrenmelerin nasıl gerçekleştirilebileceğini saptamaktır. Bu amaçla bilim insanları birçok çalışmaya imza atmışlardır (Dewey, 1910; Tolman ve Postman, 1954; Vygotsky, 1963; Bandura, 1971). İnsanın sosyal bir varlık olduğundan ve sürekli sosyal etkileşimde bulunduğundan yola çıkarak Albert Bandura (1971) tarafından geliştirilmiş olan “Sosyal Öğrenme Kuramı”, insanın öğrenme süreçleri üzerinde yapılan önemli psikolojik çalışmalardan bir tanesidir. Sosyal öğrenme kuramı, davranışçı kuramların katı prensiplerinin, insan davranışlarını açıklamada yetersiz kalmasından ötürü ortaya atılmış bir kuramdır. Sosyal öğrenme kuramı, sosyal bilişsel teori olarak da adlandırılmaktadır (Bayrakçı, 2007).

Sosyal bilişsel teörinin ilk uygulamaları; insanların başkalarını gözlemleyerek bilgi, yetenek, inanç ve yaklaşımlar edinebilecekleri, aynı zamanda davranışlarının uygunluğunu

ve sonuçlarını, kendi kapasitelerinin bilincinde olarak değerlendirebilecekleri varsayımına dayanmaktadır (Schunk, 2009). Ormrod'a (2013) göre sosyal bilişsel kuramın temelini oluşturan genel ilkeler şunlardır:

- İnsanlar diğerlerinin davranışlarını ve bunların sonuçlarını gözlemleyerek öğrenebilirler.
- Davranışta herhangi bir değişiklik olmadan da öğrenme gerçekleşebilir.
- Biliş, öğrenmede önemli rol oynamaktadır.
- İnsanlar çevreleri ve eylemleri üzerinde hatırı sayılır ölçüde kontrole sahip olabilmektedirler.

Buradan yola çıkarak sosyal bilişsel teoriye göre, insanların bilişsel süreçler sayesinde davranışları gözlem yoluyla öğrenebileceklerinin ve kendi çevre ve davranışlarını etkilediklerinin varsayıldığı söylenebilir.

Sosyal öğrenme kuramına göre insanlar kendi hayatlarında aktif olarak rol oynarlar, yani yalnızca çevreden gelen uyarıcılarla hareket etmezler. Olayları beyinlerinde yorumlarlar ve bilişsel süreçler sonucunda davranışlarını kontrol ederek hareket ederler. Bireyler kendi gelişimlerinde aktif katılımcılardır (Bayrakçı, 2007). Kısacası sosyal öğrenme kuramının, insanların sadece dışarıdan gelen uyarıcılara dayanarak değil, içsel uyarıcılara da bağlı olarak davranışlarını düzenlediklerini ön gördüğü söylenebilir. Eyyam, Doğruer ve Meneviş'e (2012) göre sosyal öğrenme kuramının temel ilkeleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- 1- Karşılıklı belirleyicilik
- 2- Sembolleştirme kapasitesi
- 3- Öngörü kapasitesi
- 4- Dolaylı öğrenme kapasitesi
- 5- Özdüzenleme kapasitesi

6- Öz yargılama (özyeterlik) kapasitesi

Sosyal öğrenme kuramının temel ilkeleri arasında yer alan özyeterlik kavramı, son zamanlarda eğitim araştırmalarında sıklıkla rastlanan bir konudur.

2.5.1 Özyeterlik kavramı. Özyeterlik, “İnsanların belli bir performansa ulaşabilmelerini sağlayacak eylemleri örgütleme ve sergileme becerileri ile ilgili yargıları” olarak tanımlanmıştır (Bandura, 1986) (akt. Tarkın ve Uzuntiryaki, 2012). Bu tanımdan hareketle, özyeterlik bireyin sahip olduğu yeterlik değil, sahip olduğu yeterlik hakkındaki inancıdır diyebiliriz. Bireylerin özyeterlikleri tutumlarını, algılarını ve performanslarını etkileyebilmektedir. Buna dayanarak bireyin konu hakkındaki özyeterlik algısının, performansını etkileyeceği söylenebilir. Bilgi, değiştirilebilir hükümler ve tamamlayıcı yetenekler, başarılı bir performans için gerekli, ancak yeterli değildir. Aslında insanlar ne yapmalarını gerektiğini tam olarak bilseler bile, genellikle en iyisini yapacakları şekilde davranmazlar. Bunun nedeni kendileri hakkındaki düşüncelerinin de bilgi ve eylem arasındaki ilişkide rol oynamasıdır. Dolayısıyla özyeterlik algıları insanların motivasyonlarını ve davranışlarını etkilemektedir (Bandura, 1982). Özyeterlik inancı yüksek olan bireylerin karşlarına çıkan zor durumlarla baş etmesi, özyeterlik inancı düşük olan bireylere kıyasla daha kolaydır. Kişisel yeteneklerine güveni olan bireyler zor durumları tehdit olarak değil, başa çıkılması gereken durumlar olarak görmektedirler. Ancak kişisel yeteneklerini yetersiz gören insanlar, zor durumları kişisel tehdit olarak algılar ve bu durumlardan kaçınmaya çalışırlar (Bayrakçı, 2007). Bu durumda bir konuya ilişkin özyeterlik algısı düşük olan bireylerin, bu konuda performans göstermekten kaçınma eğiliminde olacakları, çünkü başarısız olacaklarını düşündükleri söylenebilir. Ancak başarısızlığı belirleyen tek etmen özyeterlik değildir. Birey yüksek özyeterlik algısına sahip olabilir, ancak gerekli bilgi ve beceriye sahip değilse, gereken performansı gösteremeyebilir.

Özyeterlik kavramı kolaylıkla özgüvenle karıştırılabilmektedir. Bu iki kavramın arasındaki belirgin fark özgüven kavramının, özyeterlik kavramından daha genel olmasıdır. Özyeterlik, kişinin bir konuya ilişkin, yeteneklerini kullanarak neler yapabileceğine dair inancıdır. Özyeterlik, kişinin özgüveni ve geçmiş yaşantılarıyla doğrudan ilişki içerisindedir (Timur, Yılmaz ve Timur, 2013). Bir bireyin, bir konu hakkında yüksek özyeterlik algısına sahip olması, bireyin özgüveninin de yüksek olduğu yargısını doğrulamaz.

Performans açısından oldukça önemli bir yere sahip olan özyeterlik inancı, müzik eğitiminde de önemli bir yere sahiptir. Müzikal performansın doğası gereği topluluk önünde sergilenmesi, müzikte özyeterlik kavramının daha da öne çıkmasını sağlamaktadır. Müzikte özyeterlik kavramı, topluluk önünde performans sergilemekten, çalgı çalışma süreçlerine dek birçok alanda karşımıza çıkmaktadır. Özmenteş (2008) çalgı eğitiminde öğrencilerin özdüzenlemeli öğrenme taktiklerini nasıl kullandıkları incelemiş ve özyeterlik inancının, performans öncesi evredeki duyuşsal özelliklerin başında geldiğini bildirmiştir. Özyeterlik inancının, güdüsel inançların önemli bir boyutu olduğu ve öğrencinin çalgı çalışma sürecinde önemli bir yere sahip olduğunu belirtmiştir. Buradan hareketle özyeterlik olgusunun, müzik öğretmeni adayları için önemli bir yeri olan piyano performansında da etkili olacağı ön görülebilir.

2.5.2 Özyeterlik ile ilgili çalışmalar. Aşağıda müzik eğitimi bağlamında özyeterlik algılarını ölçmeye ilişkin, Türkiye’de ve yurtdışında yapılmış çalışmalara kısaca yer verilmiştir.

McCormick ve McPherson’ın (2003) ve (2006) da yapmış oldukları birbirini izleyen iki çalışmada, özyeterliğin gerçekte olan performansa dair en iyi referans olduğu sonucuna varılmıştır. Yazarlar çalışma yapmanın bir müzisyenin performans kapasitesini attırmada önemli rol oynadığını, ancak bu çalışmanın güdüsel süreçler ve müzisyenlerin

müzik performansına etki eden diğer değişkenlerden ayrı tutulmaması gerektiğini vurgulamışlardır.

Nielsen (2004) tarafından yapılan araştırmada, ileri seviyede müzik öğrencilerinin çalgı ve vokal çalışmalarında kullandıkları bireysel öğrenme ve çalışma stratejileri ve özyeterlik inançlarının bu stratejilerin kullanımındaki durumu araştırılmıştır. Çalışmada, Norveç müzik yüksek okulunda öğrenim görmekte olan 18-43 yaş arasındaki birinci sınıf öğrencilerinden, stratejilerin kullanımına yönelik bir anketi detaylı biçimde doldurmaları istenmiştir. Araştırma sonucunda kadınlar ve erkekler arasında özyeterlik bağlamında anlamlı fark bulunmuştur. Aynı zamanda özyeterlik inancı yüksek olan öğrencilerin çalgı çalışma sürecinde bilişsel taktikleri, özyeterlik inancı düşük olan öğrencilere kıyasla daha etkili kullandıkları saptanmıştır.

Özmenteş ve Özmenteş (2008) gerçekleştirmiş oldukları çalışmada, mesleki müzik eğitimi alan lise ve üniversite öğrencilerinin müzik yeteneğine ilişkin özyeterlik algısının ölçülebileceği bir ölçek geliştirmişlerdir. Ölçeğin; puan aralığı 20 ile 100 arasındadır, Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .90'dır ve ölçekten alınan puan arttıkça, müzik yeteneğine ilişkin özyeterliğin de artacağı bildirilmiştir. Toplam 20 maddeden oluşan ölçek, Türkiye'de müzikle ilgili ilk özyeterlik ölçeği olması açısından önem taşımaktadır.

Afacan (2010) tarafından yapılmış olan çalışmada ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin müzik dersine yönelik özyeterlilik algıları ve tutumları ölçülmüştür. Araştırmanın örneklemini Kırşehir il merkezinde bulunan ilköğretim okullarının 6. ve 7. sınıflarında öğrenim görmekte olan 316 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin müzik dersine yönelik özyeterlilikleri yüksek düzeydedir, özyeterlik algılarıyla tutum puanları ve müzik dersi akademik başarılarıyla özyeterlik puanları arasında orta düzeyde pozitif bir ilişkiye rastlanmıştır.

Ritchie ve Williamon'ın (2010), müzikal özyeterliğin belirli çeşitlerini ölçmek üzere yapmış olduğu araştırmaya, 250 konservatuvar ve üniversite müzik öğrencisi katılmıştır. Öğrencilere araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan, müzikal öğrenmede özyeterlik ölçeği ve müzikal performansta özyeterlik ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda konservatuvar öğrencilerinin müzikal öğrenmeye ilişkin özyeterlik algıları üniversite müzik öğrencilerinininkinden daha yüksek çıkarken, müzikal performans özyeterlikleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Şeker ve Bilen (2010) tarafından yapılan çalışmada, Orff Schulwerk destekli keman eğitiminin 9-11 yaş grubu çocukların keman çalmaya yönelik özyeterlik algıları üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Deneysel araştırma modelinin kullanıldığı çalışmada 18 çocuk deney grubunu, 18 çocuk ise kontrol grubunu oluşturmaktadır. Kontrol grubuna yalnızca geleneksel keman öğretim yöntemleri, deney grubuna ise bunun yanında Orff Schulwerk ile desteklenmiş keman eğitimi verilmiştir. Araştırma sonucunda Orff Schulwerk ile desteklenmiş keman eğitiminin, öğrencilerin keman çalmaya yönelik özyeterlik algıları üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Zelenak (2010), ortaokul öğrencilerine yönelik bir müzik performansı özyeterlik ölçeği geliştirmiştir. Bu ölçek, müzik performansında, Bandura'nın öngördüğü dört özyeterlik kaynağını (yaşanan deneyimler, gözlenen deneyimler, sosyal/sözel ikna ve fizyolojik durum) ölçmek üzere tasarlanmıştır. Araştırma sonucunda, bu özyeterlik kaynaklarının, müzik özyeterliğine de diğer alanlarda olduğu gibi katkı sağladığı belirtilmiştir. Ek olarak alanı müzik olan ve olmayan öğrencilerin özyeterlik kaynaklarının ölçümleri arasında belirgin fark gözlemlenmiş ve öğretmenlerin öğrencilerin özyeterliklerine dair puanlamalarıyla, öğrencilerin ölçekten aldıkları özyeterlik puanları arasında pozitif yönde korelasyon tespit edilmiştir.

Özmenteş (2011) tarafından yapılan çalışmada, sınıf ve okul öncesi öğretmen ve öğretmen adaylarının müzik öğretimi özyeterlik düzeylerini ölçmek amacıyla bir ölçek geliştirilmiştir. Ölçek Akdeniz Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan 114 öğrenciye uygulanmıştır. 23 maddeden oluşan ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .92 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin iki yarı güvenirliği Spearman Brown yöntemi ile hesaplanmış, $r=.89$ olarak verilmiştir. Ölçek, Türkiye'de özyeterliğe ilişkin müzik eğitimi çalışmalarının hız kazandığını göstermektedir.

Piji Küçük (2011), müzik öğretmeni adaylarının müzik yeteneğine ilişkin özyeterlik algıları ile özel yetenek sınavı başarıları ve akademik başarıları arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik bir çalışma yapmıştır. Araştırmada MEABD 1. sınıfta öğrenim görmekte olan 44 öğrenciye müzik yeteneğine ilişkin özyeterlik ölçeği uygulanmış ve sonuçlar öğrencilerin özel yetenek sınavından aldıkları puanlar ve akademik başarı notlarıyla karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucunda üç değişken arasında anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmış, ancak öğrencilerin yetenek sınav puanları ile akademik başarıları arasında olumlu yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır.

Yukarıda da görüldüğü gibi Türkiye'de genel olarak eğitim alanında, özelde ise müzik eğitimi alanında, özyeterlik algısına ilişkin çalışmalar yapılmıştır (Afacan, 2008; Özmenteş ve Özmenteş, 2008; Yıldırım, 2009). Çeşitli çalgılara yönelik performans özyeterlik ölçekleri geliştirilmiştir ve bunlardan bir tanesi de Gün (2014) tarafından geliştirilen "Piyano Performansı Öz Yeterlik Ölçeği" dir. Gün'ün (2014) çalışması piyano performansı özyeterlik ölçeği geliştirme ve MEABD öğrencilerinin piyano performansı özyeterlik algılarını çeşitli değişkenler ışığında belirleme olarak iki aşamada yürütülmüştür. Araştırmanın sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının, ölçeğin faktörleri olan, teknik düzey, sahne kaygısı ve performans düzeyi algıları ile piyano

akademik başarı notu ve günlük piyano çalışma süresine göre anlamlı farklılık saptanmıştır.

Görüldüğü gibi Türkiye’de piyano performansına yönelik özyeterlik algısı hakkında fazla çalışma bulunmamaktadır. Oysa ki, piyano eğitimi ve piyano performansı müzik öğretmeni adayları için oldukça önemli bir yere sahiptir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1 Araştırma Deseni

Bu çalışmada öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarını ölçmek için nicel, öğrencilerin piyano performansına yönelik öğretim elemanlarının görüşlerini almak için ise nitel yöntemlere başvurulmuştur. Nitel ve nicel veriler eş zamanlı toplandığından ve çalışmadaki ağırlıkları eşit olduğundan, çalışmada yakınsayan paralel karma yöntem deseni kullanılmıştır. Bu yaklaşımda nitel ve nicel veriler beraber toplanır, ayrı ayrı analiz edilir (Creswell, 2014).

Yapılan araştırma müzik eğitimi lisans programlarında öğrenim görmekte olan 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin piyano performansı özyeterlik algılarını belirli değişkenlere göre ölçmeye ve piyano öğretim elemanlarının öğrencilerin piyano performansına yönelik görüşlerini belirlemeye yönelik olduğundan, betimsel bir çalışmadır.

3.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın nicel boyutunda evreni, Ege Bölgesi'nde yer alan üniversitelerin (Adnan Menderes Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi) eğitim fakültelerinin MEABD'nda 2014-2015 eğitim öğretim yılında öğrenim görmekte olan 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Evren sayısı az olduğundan örneklem seçimine gidilmeden, evrenin tümü çalışmaya dahil edilmiştir. Gün (2014) tarafından geliştirilen "Piyano Performansı Öz Yeterlik Ölçeği" toplamda 155 öğrenciye uygulanmıştır.

Araştırmanın nitel boyutunda ise çalışma grubunu, Ege Bölgesi'nde yer alan üniversitelerin eğitim fakültelerinin MEABD'nda 2014-2015 eğitim öğretim yılında

piyano dersi vermekte olan öğretim elemanları oluşturmaktadır. Görüşme yapılacak öğretim elemanlarını belirlemek için kolay ulaşılabilir durum örneklemesinden yararlanılmıştır. Bu örnekleme yöntemi araştırmacı için ulaşılması kolay ve yakın olan bir durumu seçmektedir ve nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Kolay ulaşılabilir durum örneklemesine gidilmesinin nedeni, öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmelerin gönüllülük esasına dayanmasından dolayı bazı öğretim elemanlarının görüşme yapmayı kabul etmemiş olmasıdır. Araştırmada toplamda dört üniversiteden 12 öğretim elemanı ile görüşme yapılmıştır. Görüşme yapılan öğretim elemanlarının dokuzu MEABD ve üçü konservatuvar mezunlarıdır.

Araştırmanın nicel ve nitel boyutlarındaki çalışma grubunun üniversitelere göre dağılımı Tablo 3.1 de verilmektedir.

Tablo 3.1

Çalışmaya Katılan Öğrencilerin ve Öğretim Elemanlarının Üniversitelere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Üniversite Adı	Öğrenci Sayısı		Öğretim Elemanı Sayısı	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Adnan Menderes Üniversitesi	23	27	3	1
Dokuz Eylül Üniversitesi	16	18	1	1
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	20	12	1	2
Pamukkale Üniversitesi	25	14	1	2
Toplam	155		12	

3.3 Veri Toplama Araçları

Çalışmanın nicel boyutunda evrendeki öğrencilere, piyano performansı özyeterlik düzeylerini belirlemek için, Gün (2014) tarafından geliştirilen “Piyano Performansı Öz Yeterlik Ölçeği” uygulanmıştır.

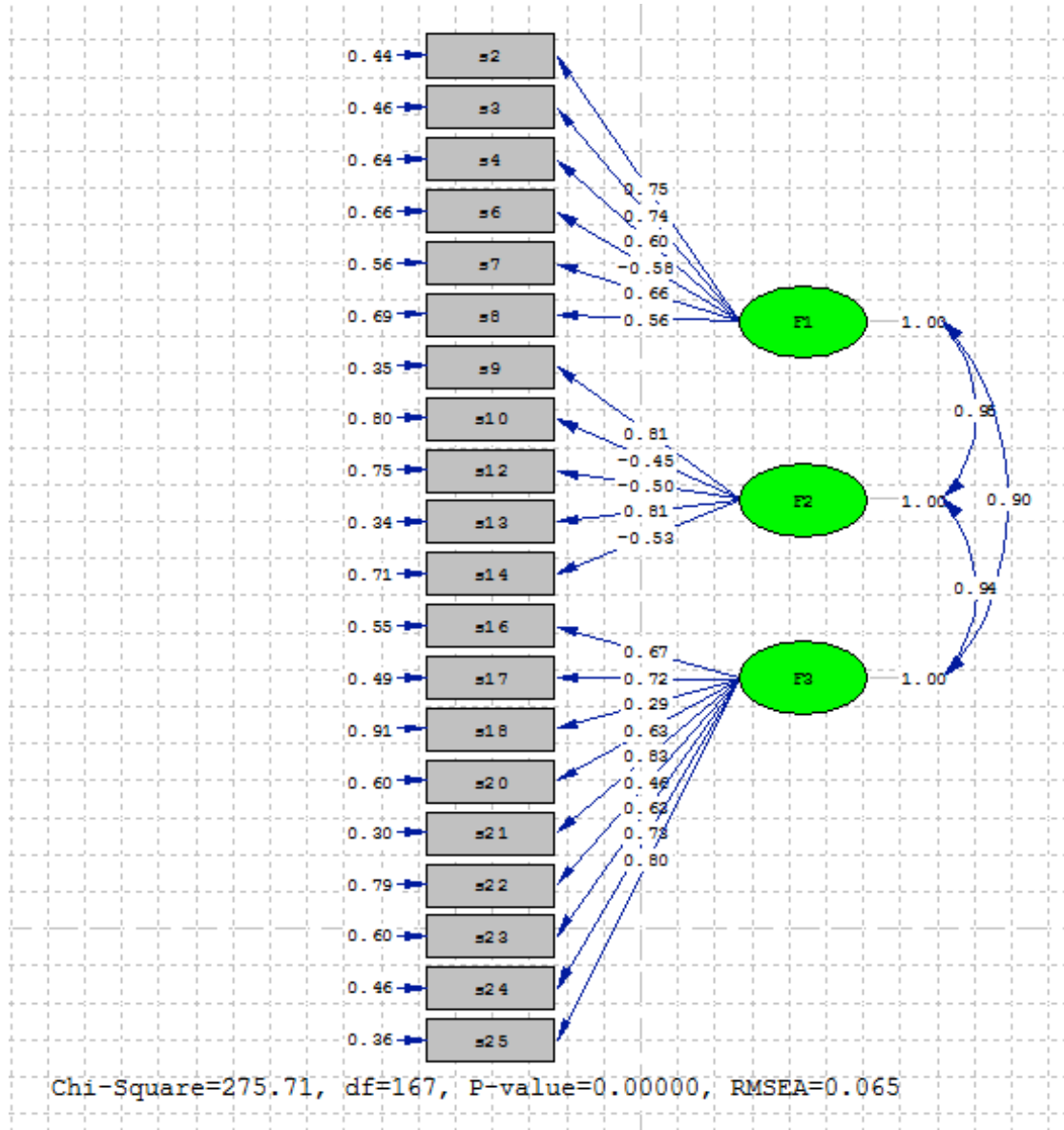
3.3.1 Piyano performansı özyeterlik ölçeği. Gün (2014) tarafından geliştirilen ölçek toplam 25 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 5’li likert tipindedir ve her madde için

“Tamamen Katılıyorum”, “Kısmen Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Kısmen Katılmıyorum” ve “Tamamen Katılmıyorum” olmak üzere derecelendirilmiştir (EK 2). Bu ölçek ile müzik öğretmeni adaylarının piyano performansında kendilerini hangi düzeyde yeterli gördüklerini saptamak amaçlanmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0,94 olarak belirlenmiştir, ölçekten alınan ortalama piyano performansı özyeterlik puanı 80,38’dir. Ölçek üç boyuttan oluşmaktadır. Bunlar; 1.-8. maddeler teknik düzey algısı ($\bar{x}=25,76$), 9.-15. maddeler sahne kaygısı algısı ($\bar{x}=19,66$) ve 16.-25. maddeler performans düzeyi algısıdır ($\bar{x}=34,94$). Ölçekten toplamda alınabilecek en düşük puan 25, en yüksek puan ise 125’tir (Gün, 2014).

“Piyano Performansı Öz Yeterlik Ölçeği”nin (Gün, 2014), bu çalışmanın evrenine ilişkin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0,81 olarak belirlenmiştir. “Psikolojik bir test için hesaplanan güvenirlik katsayısının .70 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenirliği için yeterli görülmektedir” (Büyüköztürk, 2010, s.171). Bu durumda elde edilen bulguya dayalı olarak ölçeğin söz konusu evren üzerinde güvenilir olduğu söylenebilir.

Çalışmanın ilgili evrende yapısal eşitliğini belirlemek amacıyla LISREL 8.8 programı ile doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Bu analiz sonucunda; ölçeğe ait olan 1. , 5. , 11. , 15. ve 19. maddelerin faktör yapısını olumsuz etkilediği belirlendiğinden, bu maddeler ölçekten çıkartılmıştır. İlgili maddeler çıkartıldıktan sonra yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda; CFI değeri .92, AGFI değeri .81, GFI değeri .85 ve RMSEA değeri .065 olarak belirlenmiştir. Ayyıldız ve Cengiz’e (2006) göre; model .05 ve .08 arasında bir RMSEA değerine sahipse kabul edilebilir uyum içerisindedir (akt. Özabacı, 2011). Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller’a (2003) göre CFI değeri .95’den büyük ise modelin kabul edilebilir olduğu söylenir, bazılarında göre bu sınır .90 olarak kabul görmektedir (akt. Şehribanoğlu, 2005). AGFI değerinin .80 veya daha büyük, GFI

değerinin ise .85 veya daha büyük olması uyumun kabul edilebilir seviyede olduğunu göstermektedir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010) (akt. Yoleri, 2014). Buradan yola çıkarak ölçeğin 20 maddelik son haliyle, uygulandığı evren üzerindeki yapısal eşitliğinin kabul edilebilir olduğu görülmektedir. Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizine ilişkin PATH diyagramı Şekil 3.1’de verilmektedir.

Şekil 3.1 Piyano Performansı Özyeterlik Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin PATH Diyagramı

Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ortaya çıkan 20 maddelik son haline göre, ölçekten alınabilecek en yüksek puan 100, en düşük puan ise 20'dir. Dolayısıyla araştırmada yapılan analizler, bu puanlar üzerinden yorumlanmıştır.

3.3.2 Görüşme formu. Çalışmanın nitel boyutunda ise piyano öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmelerde araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu yöntemi, görüşme sırasında sorulacak olan soru veya konuları kapsar ve farklı kişilerden belirli konulara ilişkin bilgi almayı sağlar. Görüşme sırasında soruların belirli bir sıraya konması zorunlu değildir ve araştırmacı hem önceden hazırlanmış soruları hem de daha ayrıntılı bilgi almak amacıyla ek sorular sorabilir. Görüşme formu araştırmayla ilgili tüm boyutların ele alınmasını sağlayan bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Yapılan araştırmada görüşme formu hazırlanırken öncelikle piyano performansına ilişkin kaynaklar incelenmiş, ardından bu bilgilere dayanılarak altı açık uçlu soru hazırlanmıştır. Daha sonra bu açık uçlu sorulara ilişkin, iki müzik eğitimi ve bir eğitim bilimleri uzmanından görüş alınmış ve soruların görüşme amacına uygun olduğu belirlenmiştir. Üç öğretim elemanı ile yapılan ön görüşmelerden elde edilen bulgular ışığında, görüşme formuna bir açık uçlu soru daha eklenmiş ve toplamda yedi açık uçlu soru oluşturularak, görüşme formuna son şekli verilmiştir (EK 3).

3.4 Veri Toplama Süreci

Çalışmada nicel ve nitel veriler eş zamanlı olarak toplanmıştır. Üniversitelerden yasal olarak izin alınmasının (EK 1) ardından, üniversitelerdeki piyano öğretim elemanlarından görüşmeler için randevu alınmıştır. Araştırmacı kararlaştırılan görüşme tarihlerinde gittiği üniversitelerde, aynı gün piyano performansı özyeterlik ölçeğinin uygulamasını da gerçekleştirmiştir. Piyano performansı özyeterlik ölçeğiyle birlikte; araştırmanın amacının, ölçeğin uygulama direktiflerinin ve bağımsız değişkenlere ilişkin

soruların yer aldığı kişisel bilgi formu öğrencilere verilmiştir. Öğretim elemanlarıyla yapılan bireysel görüşmeler, öğretim elemanlarının rızaları doğrultusunda ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Görüşmelerin başında öğretim elemanlarına görüşmenin ortalama 45 dakika süreceği bildirilmiş ve öğretim elemanları görüşmenin amacı doğrultusunda bilgilendirilmiştir.

3.5 Verilerin Analizi

Çalışmanın nicel boyutunda (ölçeğin 20 maddelik son haliyle) toplanan veriler IBM tarafından geliştirilen SPSS 20.0 istatistik programıyla analiz edilmiştir. Veri girişi yapılırken ölçekte yer alan olumsuz köklü maddeler için ters puan kodlaması yapılmıştır. Verilerin evren üzerindeki dağılımını belirlemek amacıyla Kolmogorov-Smirnov testine başvurulmuştur. Yapılan Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda p değeri 0,81 olarak belirlenmiştir, dolayısıyla verilerin dağılımı normaldir. Dağılım normal olduğundan analizlerde t testi, ikiden fazla grup için ise tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Anlamlı fark tespit edilen tek yönlü varyans analizlerinde, farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Scheffe ve LSD testleri kullanılmıştır.

Nitel verilerin analizinde ise betimsel analizden yararlanılmıştır. Bu yaklaşımda elde edilen veriler önceden belirlenmiş temalara ya da görüşme sürecinde kullanılan sorulara dayanılarak yorumlanır. Bu analiz türünde görüşme yapılan bireylerin görüşlerini yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu araştırmada öncelikle görüşmelerden elde edilen ses kayıtları, yazılı olarak (transkript) bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Ardından transkriptler, görüşme sürecinde kullanılan sorular dikkate alınarak araştırmacı tarafından düzenlenmiştir. Görüşme yapılan piyano dersi öğretim elemanları Ö.E. 1, Ö.E. 2... şeklinde kodlanmıştır. İç geçerliği sağlamak adına araştırmada elde edilen bulguların daha önce oluşturulan kavramsal çerçeveye uyumlu olduğu karşılaştırma yapılarak teyit edilmiş, bulguların kendi içinde

anlamli ve tutarlı olduğu gözlenmiştir. Dış geçerlik; araştırmanın örnekleme, süreçleri ve ortamı ayrıntılı biçimde tanımlanarak sağlanmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda iç güvenilirliğin sağlanması adına doğrudan alıntılara yer verilmiş ve nitel verilerden ulaşılan sonuçlar, bir başka müzik eğitimi uzmanı tarafından teyit edilmiştir. Dış güvenilirlik ise, görüşmelerin ses kaydı alınarak ve araştırmacının rolü tanımlanarak sağlanmıştır.

Araştırmada kullanılan görüşme formu sorularının herbiri bir temaya özgüdür, dolayısıyla nitel veriler 7 tema altında analiz edilmiştir. Yapılan betimsel analizde temalar sırasıyla teknik yeterlik, müzikal yeterlik, topluluk önünde performans sergileme, piyano performansı gelişimi, özyeterlik algılarına ilişkin gözlemler, müzik öğretmeninden beklenen piyano performansı ve piyano performansını geliştirme adları altında verilmiştir.

3.5.1 Araştırmacının rolü. Araştırmacı, AGSL mezunu olup, lisans öğreniminde müzik eğitimi üzerine çalışmış, yüksek lisans öğreniminde de yine müzik eğitimi üzerine çalışmaktadır; dolayısıyla araştırmacı 11 yıllık mesleki piyano eğitimi geçmişine sahiptir. Öğrenim gördüğü ve akademik çalışmalarını yürüttüğü süre boyunca gerek kendisinin, gerekse başkalarının piyano performansına ilişkin gözlem yapma şansına sahip olmuş ve lisans öğreniminde piyano ve öğretimi dersini almıştır. Bundan dolayı araştırmacının, piyano performansına ilişkin bir çalışma yapabilecek yeterlikte olduğu söylenebilir. Özellikle çalışmanın nitel boyutunda araştırmacı, piyano performansına ilişkin görüşmeleri analiz ederken, bahsedilen geçmiş deneyimlerinden ve bilgilerinden yararlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

MEABD 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin piyano performansı özyeterliklerinin ne düzeyde olduğunu saptamak ve konuya ilişkin piyano öğretim elemanlarının görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla gerçekleştirilen çalışmada piyano performansı özyeterlik ölçeğinden alınan ortalama özyeterlik puanı 63,40 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin boyutlarına ilişkin alınan ortalama puanlara ise Tablo 4.1’ de yer verilmektedir.

Tablo 4.1

Piyano Performansı Özyeterlik Ölçeği Boyutlarına İlişkin Ortalama Puanlar

Boyutlar	\bar{x}
Teknik Düzey Algısı	18.55
Sahne Kaygısı Algısı	15.95
Performans Düzeyi Algısı	28.89

Piyano performansı özyeterlik ölçeğinin (bu evrene ilişkin 20 maddelik son haline göre); teknik düzey algısı boyutundan alınabilecek en yüksek puan 30, en düşük puan ise 6; sahne kaygısı algısı boyutundan alınabilecek en yüksek puan 25, en düşük puan 5; performans düzeyi algısı boyutundan ise alınabilecek en yüksek puan 45, en düşük puan 9’dur. Teknik düzey algısı boyutunda 15-20, sahne kaygısı algısı boyutunda 12-16 ve performans düzeyi algısı boyutunda ise 22-30 puan aralığı orta düzey olarak değerlendirilebilir. Bu durumda öğrencilerin; teknik düzey algılarının orta düzeyde, sahne kaygısı algılarının orta düzeyde ve performans düzeyi algılarının da orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Çalışmanın alt problemlerine ilişkin bulgulara ise aşağıda yer verilmektedir.

4.1 I. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmaya katılan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığının saptanması için yapılan t-testi değerleri Tablo 4.2’de verilmektedir.

Tablo 4.2

Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Piyano Performansı Özyeterlik Algıları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Kadın	84	65.69	11.12	153	2.76	0.00
Erkek	71	60.70	11.29			

Not: $p < .05$

Bağımsız örneklem t-testi analizi sonucunda cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Elde edilen bu farkın hangi grup lehine olduğunu belirlemek için ortalama değerler incelendiğinde kadın öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının ortalamasının, erkek öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının ortalamasından daha yüksek olduğu görülmüştür.

4.2 II. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmaya katılan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları ile piyanoya başlama yaşları arasında anlamlı bir fark olup olmadığının saptanması için yapılan tek yönlü varyans analizi değerleri Tablo 4.3’te verilmektedir.

Tablo 4.3

Öğrencilerin Piyanoya Başlama Yaşı Değişkenine Göre Piyano Performansı Özyeterlik Algıları

	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	1228.66	3	409.55	3.26	0.02	1-3
Grup içi	18924.72	151	125.32			
Toplam	20153.39	154				

Not: 1= 9-13 yaş 2= 14-17 yaş 3= 18-22 yaş 4= 23 ve üzeri

Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının piyanoya başlama yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bu farkın hangi grup lehine olduğunu belirlemek için Scheffe'nin önermiş olduğu post hoc işlemi gerçekleştirildiğinde 9-13 yaş grubu ile 18-22 yaş grubu öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algısı ortalamaları arasında anlamlı fark gözlenmiştir. Farkın hangi grup lehine olduğunu anlamak için ortalamalara bakıldığında 9-13 yaş arası piyanoya başlayan öğrencilerin özyeterlik algılarının ($\bar{X}_{9-13 \text{ yaş}}=70.58$), 18-22 yaş arası piyanoya başlayan öğrencilere ($\bar{X}_{18-22 \text{ yaş}}= 59.75$) göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

4.3 III. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmaya katılan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları ile anne eğitim durumları arasında anlamlı bir fark olup olmadığının saptanması için yapılan tek yönlü varyans analizi değerleri Tablo 4.4'te verilmektedir.

Tablo 4.4

Öğrencilerin Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Piyano Performansı Özyeterlik Algıları

	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	1146.33	3	382.11	3.03	0.03	1-4; 2-3; 2-4
Grup içi	19007.06	151	125.87			
Toplam	20153.39	154				

Not: 1= ilkokul 2= ortaokul 3= lise 4= üniversite

Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının, anne eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bu farkın hangi grup lehine olduğunu belirlemek için Least Significant Difference Test (LSD test) yapılmıştır. LSD testi sonucunda anne eğitim durumu ilkokul

ve ortaokul olan öğrencilerle, anne eğitim durumu lise ve üniversite olan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları arasında anlamlı fark olduğu görülmüştür. Farkın hangi grup lehine olduğunu anlamak için ortalamalara bakıldığında anne eğitim durumu ilkokul olan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının ($\bar{X}_{\text{ilkokul}}=61.00$), anne eğitim durumu üniversite olan öğrencilere ($\bar{X}_{\text{üniversite}}=66.96$) göre; anne eğitim durumu ortaokul olan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının ($\bar{X}_{\text{ortaokul}}=60.00$) ise, anne eğitim durumu lise ($\bar{X}_{\text{lise}}=65.28$) ve üniversite ($\bar{X}_{\text{üniversite}}=66.96$) olan öğrencilere göre daha düşük olduğu saptanmıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları ile baba eğitim durumları arasında anlamlı bir fark olup olmadığının saptanması için yapılan tek yönlü varyans analizi değerleri Tablo 4.5'te verilmektedir.

Tablo 4.5

Öğrencilerin Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Piyano Performansı Özyeterlik Algıları

	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	267.62	3	89.20	0.67	0.56	-
Grup içi	19885.77	151	131.69			
Toplam	20153.39	154				

Not: 1= ilkokul 2= ortaokul 3= lise 4= üniversite

Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının baba eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

4.4 IV. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmaya katılan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları ile günlük piyano çalışma süreleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığının saptanması için yapılan tek yönlü varyans analizi değerleri Tablo 4.6'da verilmektedir.

Tablo 4.6

Öğrencilerin Günlük Piyano Çalışma Süresi Değişkenine Göre Piyano Performansı Özyeterlik Algıları

Günlük Piyano Çalışma Süresi	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	5350.51	2	2675.26	27.47	0.00	1-2; 1-3; 2-3
Grup içi	14802.9	152	97.38			
Toplam	20153.4	154				

Not: 1= 1 saatten az 2= 1-2 saat 3= 2 saatten fazla

Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının günlük piyano çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bu farkın hangi grup lehine olduğunu belirlemek için yapılan LSD testi sonucunda üç grup arasında da anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Farkın hangi grupların lehine olduğunu anlamak için ortalamalara bakıldığında ise günlük piyano çalışma süresi 2 saatten fazla olan öğrencilerin ($\bar{X}_{2 \text{ saatten fazla}}=75.50$) en yüksek, 1 saatten az olan öğrencilerin ($\bar{X}_{1 \text{ saatten az}}=58.40$) ise en düşük özyeterlik algısına sahip oldukları görülmüştür.

4.5 V. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmaya katılan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları ile evlerinde piyano bulunma durumu arasında anlamlı bir fark olup olmadığının saptanması için yapılan t-testi değerleri Tablo 4.7’de verilmektedir.

Tablo 4.7

Öğrencilerin Evlerinde Piyano Olması Değişkenine Göre Piyano Performansı Özyeterlik Algıları

Evde piyano var	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Evet	79	65.51	11.11			
Hayır	76	61.21	11.43	153	2.37	0.01

Not: $p < .05$

Bağımsız örneklem t-testi analizi sonucunda öğrencilerin evlerinde piyano olması değişkenine göre öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Elde edilen bu farkın hangi grup lehine olduğunu belirlemek için ortalama değerler incelendiğinde evlerinde piyano bulunan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının ortalamasının, evlerinde piyano bulunmayan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının ortalamasından daha yüksek olduğu görülmüştür.

4.6 VI. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmaya katılan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları ile mezun oldukları lise türü arasında anlamlı bir fark olup olmadığının saptanması için yapılan t-testi değerleri Tablo 4.8’de verilmektedir.

Tablo 4.8

Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türü Değişkenine Göre Piyano Performansı Özyeterlik Algıları

Mezun Olunan Lise Türü	N	\bar{x}	Ss	Sd	t	p
GSL	118	63.66	11.18	153	0.51	0.61
Diğer	37	62.56	12.33			

Not: $p < .05$

Bağımsız örneklem t-testi analizi sonucunda öğrencilerin mezun oldukları lise türü değişkenine göre öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlenmemiştir.

4.7 VII. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmaya katılan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları ile bireysel çalgıları arasında anlamlı bir fark olup olmadığının saptanması için yapılan t-testi değerleri Tablo 4.9’da verilmektedir.

Tablo 4.9

Öğrencilerin Bireysel Çalgı Değişkenine Göre Piyano Performansı Özyeterlik Algıları

Bireysel Çalgı	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Piyano	14	69.28	9.91			
Diğer	141	62.82	11.44	153	2.03	0.04

Not: p<.05

Bağımsız örneklem t-testi analizi sonucunda öğrencilerin bireysel çalgıları değişkenine göre öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Elde edilen bu farkın hangi grup lehine olduğunu belirlemek için ortalama değerler incelendiğinde bireysel çalgısı piyano olan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının ortalamasının, bireysel çalgısı piyano olmayan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının ortalamasından daha yüksek olduğu görülmüştür.

4.8 VIII. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Piyano öğretim elemanlarının öğrencilerin piyano performansları hakkındaki görüşlerini almak için yapılan görüşmeler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Betimsel analizde yer alan 7 tema sırasıyla; teknik yeterlik, müzikal yeterlik, topluluk önünde performans sergileme, piyano performansı gelişimi, özyeterlik algılarına ilişkin gözlemler, müzik öğretmeninden beklenen piyano performansı ve piyano performansını geliştirmedir. Alt problem doğrultusunda öğretim elemanlarının görüşleri, temalar çerçevesinde sınıflandırılarak, ilgili yerlerde doğrudan alıntılara yer verilerek sunulmuştur.

Teknik Yeterlik

Araştırmada ilk olarak öğretim elemanlarından, öğrencilerinin piyano performanslarını teknik açıdan değerlendirmeleri istenmiştir. Öğretim elemanlarının görüşleri; öğrencilerin büyük bir kısmının piyano performansında teknik yönden zayıf oldukları yönündedir. Görüşmeye katılan 12 piyano öğretim elemanından 9'u öğrencilerin

teknik gereklilikleri yeterince yerine getiremedikleri, 3'ü ise istenilen teknik yeterliğe sahip oldukları görüşlerini bildirmişlerdir. Öğretim elemanlarının bu konuya ilişkin görüşlerine aşağıda yer verilmektedir.

Genel olarak, sadece piyano öğrencileri değil, genel olarak çalgı hakimiyeti az. Yani %20-%15 inde çalgı hakimiyeti var. Maalesef MEABD'de çalgı hakimiyeti çok düşük. (Ö.E. 2)

Öğrencilerin bu konuya dikkat ettiklerini düşünüyorum çünkü derslerde sürekli üzerinde duruyorum. Onlar da gereken özeni gösteriyorlar. Bir problem yaşamıyorum yani genellikle bütün kurallara uyuyorlar. (Ö.E. 3)

Teknik gereklilikleri de çok yerinde değil; hani gerek analizde olsun – eserin analizinde veya etüdün analizinde, gerekse doğru beden duruşu olsun bunlarda çok fazla bir teknik düşünceye sahip olduklarını sanmıyorum. (Ö.E. 4)

3. ve 4. sınıftakilerde, artık yarısından azı teknik çalışmaya başarıyla sürdürüyor, yarısından fazlası ile teknik çalışmayı tamamıyla dersi geçmeye yönelik ve müziği sevecek repertuarlar seçip, onu piyanodan soğutmamaya çalışıyorum. (Ö.E. 5)

Pedal çok büyük bir korku çocuklar için. Genelde sağ pedal ağırlıklı problemimiz, diğer pedalları özellikle sol pedalı neredeyse hiç kullanılmıyor. Çünkü sağ hiçbiri sağlıklı bir şekilde halletmiyor. %50 den fazla bir başarısızlık var pedal konusunda bence. (Ö.E. 8)

GSL'de bozuk bir teknik oturmuş olduğu için, öğrenci bir davranış geliştirdiği için, onu düzeltmek gerçekten çok zaman alıyor çünkü; o artık onların motor hareketleri haline geliyor. Genelde de piyano çalışmayı çok sevmiyorlar, piyano zor bir ders. Çok korkuyorlar, korktukları için kaçıyorlar. Ama bu teknik problemleri ilk sene aşıyoruz genelde. (Ö.E. 9)

Çocuklar GSL'den buraya zaten işleri bitmiş olarak geliyorlar. Yani bizim bu konuyla ilgili yapacak birşeyimiz kalmıyor. Benim bu konudaki en başarılı öğrencilerim düz lise mezunu olup, sıfırdan burada benimle piyano başlayan öğrencilerim. Diğerlerini kaçırmış oluyoruz. (Ö.E. 10)

GSL'den gelen çocukların pedal kullanımı ya da duruş-oturuş ya da işte müziğe karşı olan birikimlerini görmek çok mümkün olmuyor. Tam tersine hiç müzikle alakası olmamış, yeni gelmiş bir öğrenciyi işlemek, onları düzeltmekten çok daha kolay oluyor. Maalesef bu üzücü bir şey ama, maalesef öyle. (Ö.E. 12)

Bu söylemlerde öğretim elemanları özellikle pedal kullanımında, eserin ait olduğu döneme ait teknikleri seslendirmede, deşifrede, artikülasyon tekniklerini seslendirmede ve parçayı akıcı bir biçimde çalmada sorunlar yaşandığını; öğrencilerin çalgı hakimiyetlerinin düşük düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmada öğretim elemanlarının tümünün, GSL'den gelen öğrencilerin doğru olmayan teknik alışkanlıklar sergilediklerini belirtmesi dikkat çekicidir. Öğretim elemanlarının tümü GSL'den getirilen yanlış teknik alışkanlıkları düzeltmenin oldukça zor olduğunu, hatta bazı durumlarda düzeltilemediğini vurgulamışlardır. Öğretim elemanları; GSL'de kalifiye olmayan öğretmen faktörü, yöresel farklılıklara ilişkin olarak farklı öğretim programlarının işlenmesi ve GSL sınavlarına giren öğrencilerin profil farklılıklarının bu liseleri amacından çıkarttığını ve dolayısıyla verilen piyano eğitiminin de kalitesinin düştüğünü belirtmişlerdir. Düz liselerden gelen öğrenciler için ise öğretim elemanları, 18 yaşın çalgı çalmaya başlamak için geç bir yaş olduğunu, bu nedenle teknik açıdan sıkıntılar yaşanabildiğini, ancak bir müzik öğretmeninden beklenen piyano performansının yaş faktörüne rağmen yerine getirilebileceğini düşündüklerini belirtmişlerdir.

Müzikal Yeterlik

Öğrencilerin piyano performansında müzikal yorumlarını değerlendirmeleri istenen

öğretim elemanları, teknik bozukluklara sahip öğrencilerin müzikal yorumlarının da bu durumdan etkilendiğini, öğrencilerin büyük bir kısmının müzikal yorumu yansıtmada sıkıntı yaşadıklarını vurgulamışlardır. Görüşmeye katılan 12 piyano öğretim elemanından 10'u öğrencilerin müzikal yorumu yeterince yansıtamadıkları, 2'si ise öğrencilerin müzikal yorumlarından memnun olduklarını belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının bu konuya ilişkin görüşlerine aşağıda yer verilmektedir.

Genelde bizim öğrencilerimiz nota üzerinde yazılan nüanslara dikkat ediyorlar işte piano, forte gibi. Mesela cümleme ve bağlarla ilgili bilgileri daha az ve onları çok da gerekli görmüyorlar. (Ö.E. 1)

Orada çok eksik var çünkü teknik konuları halledene kadar, yoruma zaman kalmıyor, dönem bitiyor...Öğrenci ya parmak numaralarıyla, ya dizinin sonunu getirmekle cebelleşiyor, şöyle bir yorum katayım diyen yok. (Ö.E. 2)

Müzikal yorum benim öğrencilerim için çok uzak bir kavram. O müzikal yorum düzeyine erişmek için öncelikle çok müzik dinlemek gerekiyor...Ben öyle bir müzik dinleme kültürüne sahip olduklarını çok sanmıyorum. O yüzden de müzikal yorum yapmak konusunda da çok fazla bilgiye sahip olduklarını düşünmüyorum. (Ö.E. 4)

Müzikal yorum maalesef en sonda kalıyor...İlk hedefleri hep nota çıkarmak, dersi geçmek. Ama onun öyle olmadığını benim öğrencilerim 3.-4. sınıfta anlıyor ve ben müzikalitelere memnunum kendi öğrencilerimin. (Ö.E. 5)

Müzikalite zaten müzik dinlemekle doğru orantılı, paralel bir şey. Öğrencilerin dinlediği müzik de ortada...Dolayısıyla müzikalitede bir düşüş var. (Ö.E. 6)

Ya bu dediğin [müzikal yorum] çok komplike bir şey. Armoni, müzik biçimleri, işitme dersini çok iyi anlaması lazım...derste öğrendiği hiçbir şeyi kullanamıyor ya da öğrenemiyor. (Ö.E. 8)

Çoğu öğrencide ben o müzik hissiyatını hissediyorum, o müzik duygusu olduğuna inanıyorum. Bunu ortaya çıkarmak için gerekli performansı göstermelerini sağlamak lazım. (Ö.E. 11)

Teknik konulara hakim olmadıkları için müzikal yorum olmuyor. Yani öğrencilerimizin çoğu tek, dümdüz bir çizgiyle eserleri çalışıyorlar, etütleri-eserleri öyle çalışıyorlar...Maalesef müzikal yorumlama kısmı çok çok zayıf. (Ö.E. 12)

Öğretim elemanları öğrencilerin piyano eserlerini müzikal anlamda tam anlamıyla yorumlayamadıklarını söylemişlerdir. Bu durumun nedenlerinin öğrencilerin; teknik anlamda gelişmemiş olmaları, iyi bir müzik dinleme alışkanlığına sahip olmayışları, dinledikleri müzik türleri, armoni-müzik biçimleri-işitme gibi temel müzik dersleriyle piyano dersini ilişkilendiremeyişleri ve sanatsal yönlerinin zayıf oluşu olabileceğini belirtmişlerdir. Öğrencilerinin müzikal yorumundan memnun olduklarını belirten öğretim elemanlarının dahi öğrencilerin öncelikli amaçlarının eseri teknik anlamda ortaya çıkarmak olduğunu belirtmiş olmaları göze çarpmaktadır. Öğretim elemanları, öğrencilerin çoğunlukla müzikal yorum bağlamında yalnızca notada yazılı olan nüansları yerine getirmeye çalıştıklarını, müzikal biçim ve cümlelemelere, eserin dönemine uygun yorumsal özelliklere dikkat dahi etmediklerini vurgulamışlardır. Burada teknoloji etmeninin avantajları olduğu kadar dezavantajları da olduğunu söyleyen öğretim elemanları, öğrencilerin internet ortamından izledikleri videolarda çalan virtüözlerin müzikal yorumlarını taklit etmeye çalıştıklarına ve başaramadıklarında ise motivasyon kaybı yaşadıklarına dikkat çekmişlerdir.

Topluluk Önünde Performans Sergileme

Öğrencilerin topluluk önünde gösterdikleri piyano performansına ilişkin görüşleri sorulan öğretim elemanlarından 10'u öğrencilerin topluluk önünde çalmaktan kaçındıklarını, 2'si ise öğrencilerin topluluk önünde çalmayla ilgili sıkıntı yaşamadıklarını bildirmişlerdir. Öğrencilerinin topluluk önünde çalmaktan kaçındığını belirten öğretim elemanlarının çoğu bu durumun, öğrencilerin piyanoda yetersiz olmasından kaynaklandığını, bazıları ise yeterince çalışma yapmadıkları için yoğun kaygı yaşadıklarından ortaya çıktığını düşünmektedirler. Olumlu görüş bildiren öğretim elemanları ise öğrencilerin eğitimlerinin ilk yıllarında sahneye çıkmaktan kaçındıklarını, ancak zamanla topluluk karşısında çalmaya alıştıklarını bildirmişlerdir. Bu konudaki olumlu ve olumsuz görüşlere aşağıda yer verilmektedir.

Ne yazık ki bizim öğrencilerimiz odaya birisi girdiğinde bile heyecanlanmaya başlıyorlar...Bu konuda bizim öğrencilerin iyi olmadığını düşünüyorum...Topluluğa çalmaktan kaçınıyorlar ve kaçındıkları için durum daha kötü hale geliyor. (Ö.E. 1)

Defalarca prova yaptığımız için zorlanmıyorlar. Biz her yıl zaten rutin yıl sonu konseri yapıyoruz. Çocuklar o yüzden bunun heyecanını yaşıyorlar, alışıklar. Başta bu heyecanı teslim ediyorlar...daha sonra çok güzel çalıyorlar. (Ö.E. 3)

Yüksek derecede kaygı yaşadıklarını düşünüyorum, eser basit de olsa zor da olsa o kaygıyı yaşıyorlar ve bu kaygı onların performansını ciddi derecede bozuyor. Ben bu durumun, performansa yeterli hazırlık yapılmamasından kaynaklandığını düşünüyorum. (Ö.E. 4)

Genellikle performans konusunda istekli olmuyorlar. İstiyorlar, ama yapamıyorlar öyle bir durum var. Çıktıklarında da istedikleri kadar başarılı

olamıyorlar, işte performans kaygısı, heyecana alışık olmadıkları için, bir iki kere fırsat olduğu için problemler yaşıyor. (Ö.E. 5)

Çoğu ben olmadan çalamaz [topluluk önünde] durumdalar... Komisyonu bırak yani ikinci birine, annesine çalamaz durumda yani mesela böyle çocuklar var. Biraz bu konuda deneyim eksiklikleri var bence. (Ö.E. 8)

Birçok öğrencinin başaramama sebebi çalgıdaki yetersizliği diye düşünüyoruz biz...Yani yine yetersiz olmanın verdiği panik, birilerinin karşısında çalmasına ya da sınavda çalmasına engel öğrencilerin. (Ö.E. 10)

Öğrenciler topluluk önünde performans sergilemekten kaçınıyorlar. Mesela 30 öğrenciden ancak 5'i bu konuda yeterli ve hevesli oluyor. Diğerleri bunu yapabilecek düzeye sahip olsa da kendilerine güvenmedikleri için kaçınıyorlar. (Ö.E. 11)

Bazı öğretim elemanları, öğrencilerinin yalnızca topluluk önünde çalarken değil, yanlarında tek bir kişi dahi olsa heyecanlandıklarını dile getirmişlerdir. Bu durumu öğrencilerin eleştirilme kaygısına bağlayan öğretim elemanları, hatanın kendilerinden kaynaklı olabileceğini, çünkü öğrencilere olumlu dönütlerden ziyade, olumsuz dönütler verdiklerini; dolayısıyla öğrencilerin gergin hale geldiklerini belirtmişlerdir. Aynı zamanda öğretim elemanlarının çoğu, öğrencilerin müzik eğitimi bölümlerini seçerken, müziğin bir performans sanatı olduğunu gözardı ederek, bilinçsiz davrandıklarına dikkat çekmişlerdir. Öğrencilerin büyük bir kısmının, müziğin ancak paylaşıldığında anlamlı olduğunu ve bir müzik öğretmenin sürekli olarak performans sergilemesi gerekliliğini önemsemediklerini belirtmişlerdir.

Piyano Performansı Gelişimi

Öğretim elemanlarına, öğrencilerin lisans eğitimleri süresince piyano performansı açısından gelişimleri hakkındaki düşünceleri sorulmuştur. Öğretim elemanlarından 10'u

öğrencilerin yeterli gelişimi gösteremediklerini, 2'si ise öğrencilerin gelişimlerinden memnun olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin piyano performansı açısından teknik ve topluluk önünde çalma alanlarında az da olsa gelişim gösterdikleri, ancak özellikle müzikalite açısından neredeyse hiç gelişim gösteremediklerini belirten öğretim elemanları; öğrencilerin çoğunluğunun hedeflenen düzeye ulaşmadan mezun olduklarını vurgulamışlardır.

Hedeflenen düzeye ulaşamıyoruz, yaklaştığımızda ancak mutlu oluyoruz.

Bazıları topluluk önünde çaldıkça gelişiyor, ancak diğer konularda %50'si en fazla gelişebiliyor. (Ö.E. 1)

Birşeyler öğreniyorlar, geldikleri gibi gitmiyorlar ama tatmin edici bir gelişim göstermiyorlar. (Ö.E. 2)

[Piyano performansı gelişimlerinin] çok çok yavaş olduğunu düşünüyorum ben yani çok daha iyisini yapabilecek düzeyde olduklarını biliyorum ama işte türlü nedenlerden dolayı çok fazla bu işin üzerine eğilmediklerini düşünüyorum. (Ö.E. 4)

Çok fazla beklentilerimizi karşılayamıyorlar (Ö.E. 6)

Genel olarak çok ciddi bir ivme yok diyebilirim. Hatta lise seviyelerindeki şeyleri çalıp mezun olan bir sürü öğrenci oldu, biliyorum yani. (Ö.E. 8)

Çok büyük bir başarı elde ettiğimizi söylemek mümkün değil. Eğer öyle olsaydı bu çocuklar, bu çalgıları mesleki yaşamlarında gümbür gümbür kullanırlardı. Eğer ben bir müzik öğretmeni anneden, "Kendimden utanıyorum. Çocuğumun çaldıklarını çalamıyorum." gibi bir söz duyuyorsam, konuşmanın çok manalı olduğunu düşünmüyorum. (Ö.E. 10)

Ben buradan dört sene sonunda çıkıp da müzik öğretmeni olarak iyi piyano performansı sergileyecek öğrenciler olduğuna inanıyorum. (Ö.E. 11)

Burada öğrencilerin teknik ya da müzikal anlamda ya da bir yerlerde bir şey çalma, ifade etme anlamında çok büyük gelişmeler sağladığını söyleyemeyiz...çoğu öğrencinin dersi geçmek için yeterli ortalamayı yakalayıp gittiklerini söyleyebiliriz. Çok parlak şeyler söyleyemeyeceğim. (Ö.E. 12)

Öğrencilerin hedeflenen gelişimi yakalayamadığını belirten öğretim elemanları bu sorunun kaynağının, öğrencilerin çalışma disiplinlerinden ve eğitim programının müzik öğretmenliğinin amaçlarına uygun çıktılar sağlayacak şekilde düzenlenmemiş olduğundan kaynaklandığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin çalışma disiplinini sorgulayan öğretim elemanları; öğrencilerin düzenli çalışma prensibine sahip olmadıklarını, genellikle konser ya da sınavlardan birkaç gün önce eserlere çalışmaya başladıklarını, piyanoda gerekli olan egzersizleri düzenli olarak yapmadıklarını ve bu durum sonucunda piyanoda yeterli düzeye ulaşamadıklarından ötürü kaygı yaşadıklarını ve sahneye çıkmak istemediklerini söylemişlerdir. Eğitim programını sorgulayan öğretim elemanları ise; program çıktılarının müzik öğretmeni yetiştirmekten ziyade, performans sanatçısı yetiştirmeye yönelik olduğuna, bir müzik öğretmenin sahip olması gereken işlevsel piyano becerilerini (piyanoyla eşlik, koroyla yapılan uygulamalarda piyano kullanımı gibi) geliştirmeye yönelik olmadığına dikkat çekmişlerdir. Aynı zamanda piyano öğretim programında Türk ezgilerine çok az yer verilmiş olduğunu düşünen öğretim elemanları, aslında Türk ezgileri içeren eserlere yoğunlaşılması gerektiğini, çünkü öğrencilerin bu ezgilere aşina olduklarını ve bu ezgilerle çalışmaktan daha fazla keyif aldıklarını düşünmektedirler.

Özyeterlik Algılarına İlişkin Gözlemler

Bu tema bağlamında öğretim elemanlarının, öğrencilerin kendilerini piyano performansı açısından ne denli yeterli gördükleri hakkındaki, gözlem ve düşünceleri alınmıştır. Öğretim elemanlarından 8'i öğrencilerin kendilerini piyano performansı açısından yetersiz gördüklerini dolayısıyla düşük bir özyeterlik algısına sahip olduklarını,

4'ü ise öğrencilerin kendilerini yeterli gördüklerini dolayısıyla yüksek denebilecek düzeyde bir özyeterlik algısına sahip olduklarını gözlemlediklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin büyük bir kısmının piyano performansı özyeterlik algılarının yüksek olduğunu belirten öğretim elemanları, çoğu öğrencinin piyano performansı yeterlilikleriyle doğru orantılı bir özyeterlik algısına sahip olduklarını, bazı öğrencilerin ise gerekli performans yeterliliğine sahip olmadığı halde yüksek bir özyeterlik algısına sahip olduklarını bildirmişlerdir. Aynı zamanda birçok öğrencinin de üniversite eğitimlerinin ilk yıllarında düşük bir özyeterlik algısı düzeyine sahip olduklarına, ancak piyano seviyeleri yükseldikçe özyeterlik algılarının da buna bağlı olarak yükseldiğine dikkat çekmektedirler.

İlk geldiklerinde birçoğu [piyano performansında] kendine güvensiz olarak geliyor...Ama daha sonra bir dönem geçiyor, benim sistemimi öğrendikten sonra biraz daha kendine güvenmeye başlıyor, 3-4 te bunu aşmış oluyorlar. (Ö.E. 3)

Bir özyeterlik sorunu var, bir de aşırı özyeterlik sorunu var, ortası yok. Konsere çıkmaya cesareti yok, ama Chopin Ballade çalışmaya cesareti var. Ya dur sen daha şu etütleri çaldın mı, bunu yaptın mı diyorum, yok. Yani ben onu çalışıyorum, ondan daha iyiyim. Çoğu öğrenci böyle. (Ö.E. 6)

Çoğu öğrenci piyanoya karşı bir önyargıyla başlıyor...Fakat zaman içerisinde doğru çalışmalar yapılarak, bu düşüncelerin değiştiğini görüyoruz, öğrencilerde piyanoya karşı olumlu düşünceler oluşuyor ve kendilerini yeterli hissetmeye başlıyorlar. (Ö.E. 7)

Çoğunun kendilerini yeterince yetişmiş olarak gördüklerini düşünmüyorum. (Ö.E. 8)

Öğrenciler piyano çalmaktan korkuyor. Kendilerini yeterli görmek öte, öğrenciler piyano çalmaktan korkuyor. (Ö.E. 10)

Öğrencilerin özyeterlik algılarının düşük seviyede olduğunu belirten öğretim elemanları ise bu durumun nedenlerinin; öğrencilerin gereken çalışma performansını ortaya koymamasına bağlı olarak, sonuçta elde ettikleri başarısızlığı kendilerine yüklemelerinden ve öğrencilerin birbirleriyle kıyaslama yaparak yüksek seviyede olan öğrenciler kadar iyi olamadıklarını düşünmelerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir.

Kendilerini yeterli görmüyorlar çoğu. Yani özgüvenleri çok az ve yapamayacağım duygusu var çoğunda. Biz de onlara nasıl yapacağını öğrenirsen, yapabilirsin diyoruz. Yani ben çoğunun özyeterliklerinin bu anlamda yeterli olmadığını düşünüyorum, geneli öyle yani, anadal öğrencilerimiz bile. (Ö.E. 1)

Öğrencilerin çoğu “Çalamıyorum” diyor. Bunun birinci nedeni; doğru çalışmadığı için etkili sonuç alamıyor ve buradaki başarısızlığı kendine yüklüyor...öğretmenden de o dönütü almaya başlarsa eğer o zaman o da bir süre sonra onda yer etmeye başlıyor, bu da tabii negatif etki. (Ö.E. 4)

Genellikle kendilerini yeterli görmüyorlar. Çünkü yeterince çalışmadıklarını biliyorlar ve devamlı birbirleriyle kıyaslama yapıyorlar: “Ben hiçbir zaman onun kadar iyi olamam”. Hep en iyi olmak peşindeler ve en iyi olamayacaklarsa da çalışmalarına gerek olmadığını düşünüyorlar. (Ö.E. 5)

Görüldüğü gibi öğretim elemanlarının büyük bir kısmı öğrencilerin gerekli çalışmaları yapmadıkları için ve diğer öğrencilerle seviyelerini kıyasladıkları için özyeterlik algılarında düşüş yaşandığını belirtmişlerdir. Bu durumun önüne geçilebilmesi için ise öğretim elemanlarının pedagojik konular üzerinde daha fazla hakimiyete sahip olup, öğrencinin profiline uygun çalışma yöntemlerini önermeleri gerektiğini ve öğrencilere, performansları hakkında yıkıcı olmayan, aynı zamanda gerçeği de yansıtan bildirimlerde bulunulması gerektiğini belirtmişlerdir.

Müzik Öğretmeninden Beklenen Piyano Performansı

Bu tema altında öğretim elemanlarından, ideal bir müzik öğretmeninden beklenen piyano performansının tanımını yapmaları istenmiştir. Öğretim elemanlarının büyük bir kısmı piyanoyla eşlik becerilerine kesinlikle sahip olunması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretim elemanlarından 10'u öğrencilerin, en azından duyduğu basit ezgilere sağ ve sol elle doğaçlama eşlik yapabilecek düzeyde armoni ve klavye bilgisine sahip olmak gerektiğini dile getirmişlerdir. Aynı zamanda müzik öğretmenleri öğrenci korolarıyla sıkça çalıştığından, piyanoda ses açma egzersizlerini uygulayabilecek kadar klavye bilgisine sahip olunması gerektiğini belirtmişlerdir. Bununla birlikte bir müzik öğretmenin çalıştığı bölgede piyano çalgısını tanıtacak düzeyde küçük performanslar sergilemesinin zevk eğitimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. 10 öğretim elemanı, piyanonun çok sesli bir çalgı olmasından ve ses gürlüğü sayesinde sınıf hakimiyetine katkıda bulunduğundan ötürü, bir müzik öğretmenine en fazla yardımcı olacak çalgının piyano olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Piyano çalgısını aktif olarak kullanacak, eşlik yapabilir düzeyde olacak, belki törenlerde, konserlerde bunu icra edecek, hem çok sesli müziği duyuracak, bununla ilgili gelişim sağlayacak. Dolayısıyla müzik öğretmenin iyi düzeyde piyano çalması gerektiğini düşünüyoruz. (Ö.E. 7)

Okul şarkılarına, halk türkülerine ya da aslında (kültüründe) ne varsa ona eşlik edebilmeyi öğrenecek düzeyde piyano çalması gerekiyor. (Ö.E. 10)

Ben piyanonun ana çalgı olduğunu düşünüyorum. Yani her müzik öğretmenin piyano çalgısıyla tanışması gerektiğini; orta seviyelerde temel davranışları kazanması, belirli bir ifadeye sahip olması ve eşlik gibi farklı yönlerde de bu çalgıyı kullanması gerektiğini düşünüyorum. (Ö.E. 12)

Öğretim elemanlarından 2'sinin ise bir müzik öğretmenin piyanoda iyi bir

performans sergilemesinin gerekli olmadığını bildirmesi dikkat çekicidir. Bireysel çalgısı piyano olmayan bir müzik öğretmeninden, ikinci bir çalgıda performans göstermesini beklemediklerini, bunun yerine bireysel çalgısında iyi olmasını ve öğrencilerine müziği sevdirmesini tercih ettiklerini belirten öğretim elemanlarının söylemleri şöyledir.

Yani benim için önemli olan bireysel çalgısında oturuşuyla, tutuşuyla, herşeyiyle sağlam olsun, ikinci branşı [çalgıyı] ben beklemem. Piyano zor bir branş ve anadali örneğin keman olan birinden fazla bir piyano performansı beklemem. (Ö.E. 2)

Gerçeği konuşacak olursak, piyanonun gerçek hayatta çok fazla karşılığı yok, dolayısıyla bence iyi bir müzik öğretmeni bulunduğu yerdeki çocuğa müzik sevgisini aşılayabilen öğretmendir, minimal düzeyde o çocuğu bir sonraki seviyedeki müzik eğitimi olanaklarına ısındırmalıdır. (Ö.E. 8)

İdeal müzik öğretmenin piyano performansını tanımlamaları istenen öğretim elemanları bu soruyu cevaplarırken öncelikle, amacı müzik öğretmeni yetiştirmek olan MEABD’de öğrenim gören öğrencilerden beklenen piyano performansının tanımının yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretim elemanları bu öğrencilere, gerek sınavlarda çalmaları beklenen eserlerle (baraj parçalarıyla), gerekse piyano derslerinde kazandıkları becerilerin eşlik yapabilme becerileriyle ilişkilendirilmemesi sonucunda, performans sanatçısıymışçasına muamele edildiğini ifade etmişlerdir. Sınavlarda çalmaları beklenen eserlerin, seviyesi düşük olan öğrencilerin zorlanmasına ve motivasyon kaybı yaşamasına neden olduğunu ve piyano dersi müfredatında, bir müzik öğretmenden beklenen en önemli özellik olarak belirttikleri, eşlik yapabilme becerisinin geri plana atıldığını belirtmişlerdir.

Piyanoyu bence müzik öğretmenliğinde solistlikten ziyade daha eğitim amaçlı kullanmak lazım. Bence şöyle olmalı mesela bir öğrenci anaçalgısında çaldığı eserin piyano eşliğini kendisi yapabilmeli, gideceği yörenin müziğini de

çalmalı o kültürü kazanmak istiyorsa, batı müziğini zaten çalmalı...Dolayısıyla buna yönelik etkinlikler de piyano dersinin içinde aktif olarak kullanılmalı. (Ö.E. 4)

Bir kere okul şarkılarına eşlik yapamayan bir müzik öğretmeni mezun ediyorsak, kendimizde bir takım suçlar aramalıyız diye düşünüyorum. En azından okul şarkısına eşlik yapabilmeli...Ufak okul parçalarına eşlik yazabilmeleri lazım. (Ö.E. 6)

Hangi seviyede olursa olsun temel davranışları kazanmış, belirli bir orta seviyede olmalı ve piyanodaki bu kullanımları eşlik yapabilme yönüne doğru yönlentmeli. Yani burada [üniversitede] sadece bir dönemde eşlik dersi var biraz daha fazla olmalı. Çünkü böyle çalıştırdığımızda bu yetenek gelişir...Öğrencilerimizi bunlara doğru yönlendirmek lazım. (Ö.E. 12)

Öğretim elemanlarının çoğunluğunun görüşlerine göre müzik öğretmeni piyano performansı özellikle okul şarkılarına eşlik yapabilecek, öğrencilerine koro çalışmalarını yaptırabilecek ve küçük dinletiler düzenleyebilecek seviyede olmalıdır. Öğretim elemanları eşlik yapma boyutunda yalnızca okul şarkılarına değil, yöredeki çeşitli türkü ve eserlere de eşlik yapabilecek becerilere sahip olunması gerektiğini, bu sayede yöre insanlarına müziği ve sanatı sevdirmenin de önünün açılacağını vurgulamışlardır.

Piyano Performansını Geliştirme

Bu tema altında öğretim elemanlarına, öğrencilerin piyano performanslarını geliştirmek adına neler yapılabilir sorusu yöneltilmiştir. Bu soru üzerine öğretim elemanları öncelikle, öğrencilere çalışma disiplini kazandırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin çoğunluğunun çalışma noksanlığından veya yanlış çalışmadan kaynaklanan teknik ve müzikal sorunlar yaşadığını belirten öğretim elemanları, öğrencilerin her gün düzenli bir şekilde piyano çalışma disiplinini kazanmaları gerektiğini, çalışma süresinin ise bireysel farklılıklara bağlı olarak değişebileceğini belirtmişlerdir.

Öğretim elemanları, öğrencilerin kendi performanslarını kaydedip inceleyerek, videoya geri bildirim almalarının da yararlı olabileceğini belirtmişlerdir. Öğretim elemanları aynı zamanda öğrencilerin piyano çalmaya karşı isteksiz olduklarını çünkü piyano çalmayı ileriki meslek hayatlarında bir gereklilik olarak görmediklerini ve bu yüzden çalışmak istemediklerini, kendilerinin de buna karşılık öğrencilerin motivasyonlarını yükseltmeye çalıştıklarından bahsetmişlerdir. Öğrencilerin motivasyonlarını yükseltmek adına onlarla, bir müzik öğretmenin piyano çalabiliyor olmasının gerekliliğini anlatan konuşmalar yaptıklarını, aynı zamanda derste öğrencilerin isteklerini gözardı etmeyerek, onların çalmayı istedikleri eserlere de yer verdiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin Türk ezgileri de çalmak istediklerini, ancak bu konuda yeterli kaynak olmadığını belirten öğretim elemanları, klasik batı müziğinin elbette öğrenilmesi gerektiğini, ancak buna karşılık esasen kendi müziğimizi piyano derslerinde kullanmamız gerektiği görüşündedirler. Öğrencilerin yetiştikleri kültürle birlikte Türk ezgilerine aşina olduklarını ve bu ezgileri çalmaktan hoşlandıklarını belirten öğretim elemanları, Türk ezgilerini içeren eserlerden oluşan piyano literatürünün çok kısıtlı olduğunu, geliştirilmesi gerektiğini ve piyanoya başlangıç aşamaları için de Türk ezgilerinden oluşan piyano metotlarına ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir. Piyano derslerine ön koşul getirilmesi gerektiğini, çünkü piyano eğitiminin aşamalı olarak ilerlemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Aynı zamanda öğrencilerin topluluk önünde çalma korkularını yenebilmek adına, sıklıkla konser ve dinletiler düzenlenmesi ve piyano sınavlarının komisyon önünde yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının öğrencilerin piyano performansını geliştirmek için neler yapılabileceği hakkındaki görüşlerine aşağıda yer verilmektedir.

Ön koşul getirildiğinde piyano dersi daha çok önem kazanacak, bunun sayesinde öğrenciler daha fazla çalışmaya başlayacaklar ve çalışmalarının

sonucunda daha iyi performans sergilemeye başlayacakları için topluluk önünde çalmaktan da kaçınmamaya başlayacaklar. (Ö.E. 2)

Yıkıcı eleştiriden uzak durmaya çalışıyoruz. Neyi nasıl yapması gerektiğini, nasıl çalışması gerektiğini anlatıyoruz...Ben mesela motive etme konusunda mutlaka nasıl çalışması gerektiğini gösteriyorum ve başaramayacağını düşündüğü pasajları özellikle çalışıyoruz....Kendilerini kaydetmeleri ve izlemeleri çok önemli, piyano çalarken nasıl bir şekilde büründüklerini kendileri görmeliler. (Ö.E. 4)

Her gün çalışmalarını öneriyorum. Çünkü bu spor gibi, fiziksel kaynaklı ve beyne her gün hatırlatılması gereken bir şey...Öğretmenin tavrının ve onun isteklerini gözetmesinin önemli olduğunu düşünerek ona göre davranıyorum ve ne ben problem çekiyorum ne öğrenciler. (Ö.E. 5)

Ufak konserlere devam etmek gerekir, ildeki ve il dışındaki konserlere ağırlık vermek gerekir. Liselere gidilebilir, öğrencilere piyano tanıtılabilir, GSL'ye, derneklere gidilebilir. (Ö.E. 6)

Çok egzersiz yapmaları, tuşeye hakim olmaları gerekiyor. Piyano edebiyatını iyi bilmeliler. Ve piyano öğretimi-teorik ve piyano çalma-uygulama kısmının beraber ilerlemesi gerektiğini düşünüyorum. (Ö.E. 9)

Bu çalgının müziğin temel direklerinden biri olduğunu ve mesleki yaşamında ne işine yarayacağını öğrenciye anlatıldığında, bu örneklendiğinde ve bu örnekler öğrenciye de yaptırıldığında ve çaldırıldığında öğrenci çok daha mutlu. Kendi ürettiği sürece mutlu öğrenci. (Ö.E. 10)

Bir kere bol bol topluluk önünde çalma gayretinde olmak gerekir. Sergi aşamasına gelmiş eserlerini başka hocalara, arkadaşlarına çalması gerekir, kendi kendine değil. En önemlisi kişinin bir kere çalgısına hakim olması için iyi bir çalışma yolu sergilemesi ve dolayısıyla bu tür organizasyonlarda, konserlerde

rahat bir şekilde çıkıp bu eylemi gerçekleştirmesi gerekir. Yani bol bol bu aktiviteyi gerçekleştirmek gerekir. (Ö.E. 12)

Öğretim elemanlarının çoğunluğunun görüş birliğine vardığı bir başka konu ise piyano eğitimcilerinin eğitilmesinin gerekliliğidir. Kendileri de dahil olmak üzere, Türkiye'deki piyano eğitimcilerinin piyano pedagojisi hakkında fazla bilgiye sahip olmadığını ve piyano pedagojisine ilişkin derslere müzik eğitimi anabilim dallarında yeterince yer verilmediğini belirtmişlerdir. Aynı zamanda bazı öğretim elemanları, herbir öğrenciye ait gelişim dosyaları oluşturulması gerektiğini; böylelikle öğrencilerin piyano eğitimi, diğer eğitim durumlarıyla birlikte takip edilerek, gerekli müdahalelerin zamanında yapılabileceğini düşünmektedirler.

Şimdi mesela her çalgı öğretmenin, eğitim psikolojisinden anlaması gerekir...belli kavramların ne olduğunu; özgüven, özyeterlik, performans kaygısı bunların doğru şekilde konumlandırılması gerekiyor her öğretmende. Öğretmenler her öğrenci hakkında bir profil çıkarmalı ve diğer öğretmenlerle de paylaşmalı. (Ö.E. 4)

Gerekirse piyano eğitimcileri eğitilmeli. Bu işi bilen, gerçekten bir çocuğun nasıl piyano öğrenmesi gerektiğini bilen kim varsa çağırılıp bir hizmet içi eğitim düzenlenebilir. Çünkü çocukların bireysel farklılıklarının ne olduğundan haberi yok eğitimcilerin bir çoğunun; öğrencinin bilişsel alanı mı güçlü, duyuşsal alanı mı güçlü, devinişsel alanı mı güçlü bilmiyor. (Ö.E. 10)

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1 Tartışma

MEABD 3.- 4. sınıf öğrencilerinin piyano performansı özyeterlik algıları ve piyano öğretim elemanlarının öğrencilerin piyano performansı hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemi bağlamında kız öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının, erkeklerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazında, katılımcıların çeşitli konulara ilişkin özyeterlik algıları arasında cinsiyet bağlamında anlamlı fark olduğunu tespit eden araştırmalar bulunduğu gibi (Nielsen, 2004; Çevik, 2011; Yeşilyurt, 2013; Özmenteş, 2014), özyeterlik algısının cinsiyete göre farklılaşmadığını tespit eden araştırmalar da (Akbaş ve Çelikkaleli, 2006; Akbulut, 2006; Koca, 2013; Yokuş, 2014) bulunmaktadır. Elde edilen sonucun, çalışmanın katılımcılarının bilişsel ve duyuşsal özelliklerinin farklı olması, farklı sosyo-kültürel yapılarla sahip olunması gibi bireysel farklılıklardan ileri gelmiş olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi bağlamında öğrencilerin piyanoya başlama yaşı ile özyeterlik algıları arasında 9-13 yaş aralığında piyanoya başlayan öğrencilerle, 18-22 yaş aralığında piyanoya başlayan öğrenciler arasında; 9-13 yaş lehine anlamlı fark bulunmuştur. Bu durumun nedenleri, 18 yaşın çalgı çalmaya başlamak için geç bir yaş olması ve bu öğrencilerin kendilerini, güzel sanatlar lisesi mezunu olan öğrencilerin (arkadaşlarını sosyal model olarak benimsedikleri düşünüldükçe) yanında yetersiz hissedebilecekleri olarak gösterilebilir. Bu sonuç; literatürde piyano çalmaya erken yaşta başlamak gerektiğini bildiren araştırmaları (Yıldız ve Şen, 1999; Piji, 2007; Güven, Çevik, Canbey ve Snapper, 2012) destekler nitelikte gözükmektedir. Nitekim Ercan'a (2008, s. 49) göre "Programlı olarak piyano eğitimine başlama yaşı, genelde çocuğun bu çalgıyı

öğrenmek için yeterli olgunluk ve ve gelişme gösterebileceği 6-7 yaşlarıdır". 14-17 yaş aralığında piyanoya başlayan öğrencilerle, 18-22 yaş aralığında piyanoya başlayan öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları arasında anlamlı bir fark olmayışı ise manidar görülmektedir. Çünkü 14-17 yaş aralığında piyanoya başlayan öğrencilerin tümü GSL mezunlarıdır ve bu okullarda dört sene boyunca mesleğe yönelik piyano eğitimi almışlardır. Bu durum, öğretim elemanlarının GSL'de verilen piyano eğitiminin, nitelik açısından yetersiz olduğu ve 14 yaşın çalgı çalmaya başlamak için geç bir yaş olduğu şeklindeki ifadelerini desteklemektedir. 9-13 yaş aralığında piyanoya başlamış olan öğrencilerin, hem uzun zamandır piyano çalıyor olmaları, hem de çalgıya erken yaşta başlamış olmalarından dolayı, piyano performansı özyeterlik ölçeğinden en yüksek puanları almış olması anlamlı görülmektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi bağlamında anne eğitim durumu ile öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Alt probleme ilişkin bulgular ışığında; anne eğitim durumu üniversiteye doğru yükseldikçe, öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algılarının genellikle (istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiş olsa da, anne eğitim durumu ilkökul olan öğrencilerin, anne eğitim durumu ortaokul olan öğrencilerden daha yüksek piyano performansı özyeterlik algısına sahip olduğu gözlenmektedir) artmakta olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak baba eğitim durumu ile öğrencilerin piyano performansı özyeterlikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun sebebi olarak; Türkiye'nin kültürel yapısından ötürü, annenin çocuğun eğitiminde daha fazla rol üstlenmiş olabileceği gösterilebilir. Aynı zamanda katılımcıların anne ve babalarıyla olan ilişkilerinin de bu durum üzerinde etkili olmuş olabileceği sanılmaktadır. Ulaşılan sonuç; ebeveynlerin eğitim durumunun çocuklarının çeşitli duyuşsal özelliklerine etki ettiği sonucuna ulaşan Bradley

ve Corwyn (2002) ve Şahin, Barut ve Ersanlı (2013) tarafından yapılan araştırmaları destekler nitelikte görülmektedir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi bağlamında günlük piyano çalışma süresi ile piyano performansı özyeterlik algısı arasında günde 2 saatten fazla çalışan öğrenciler lehine anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda günde 1-2 saat çalışan öğrencilerin özyeterlik algıları, günde 1 saatten az çalışan öğrencilerden daha yüksektir. Piyano çalmak psikomotor ağırlıklı bir beceri olduğundan, ulaşılan sonuç anlamlı görülmektedir. Elde edilen sonuç, Gün (2014) tarafından “Piyano Performansı Özyeterlik Ölçeği” ile yapılmış olan çalışmanın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Özmenteş’e (2006) (akt. Özmenteş ve Özmenteş, 2008) göre günlük çalışma süresi ile müzik yeteneğine yönelik özyeterlik algısı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bu durum da araştırma sonucunu desteklemektedir.

Araştırmanın beşinci alt problemi bağlamında öğrencilerin evlerinde piyano bulunması ile piyano performansı özyeterlik algıları arasında, evlerinde piyano bulunan öğrenciler lehine fark gözlenmektedir. Bu sonuç, öğrencilerin daha elverişli çalışma ortamında bulunmaları ve daha fazla çalışma imkanına sahip olma durumları ile ilişkilendirilebilir. Bu sonuç Aydıner Uygun ve Kılınçer (2012) tarafından yapılmış olan araştırmanın ‘evindeki piyanoda çalışan öğrencilerin çeşitli öğrenme stratejilerini, çalışmaya daha iyi yoğunlaşmaları sayesinde daha iyi kullanabildikleri’ne yönelik bulgularıyla örtüşmektedir.

Araştırmanın altıncı alt problemi bağlamında öğrencilerin mezun oldukları lise türü ile piyano performansı özyeterlik algıları arasında anlamlı bir fark belirlenmemiştir. Bu durum görüşme yapılan öğretim elemanlarının; GSL’de verilen piyano eğitiminin nitelik açısından yetersiz olduğu ve öğrencilerin piyanoya karşı olan motivasyon ve güvenlerini kaybederek mezun oldukları söylemleriyle örtüşmektedir. Buna rağmen, GSL mezunu

öğrencilerin, diğer liselerden mezun olan öğrencilere kıyasla, daha uzun süredir piyano eğitimi almış olmaları ve belirli bir seviyeye gelmiş olmaları gerektiği göz önüne alındığında, sonuçta anlamlı fark olmaması manidar görülmektedir. Elde edilen sonuç, Gün'ün (2014) yapmış olduğu araştırmanın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

Araştırmanın yedinci alt problemi bağlamında öğrencilerin bireysel çalgıları ile piyano performansı özyeterlik algıları arasında, bireysel çalgısı piyano olan öğrenciler lehine anlamlı bir fark belirlenmiştir. Bireysel çalgısı piyano olan öğrencilerin özyeterlik algılarının, bireysel çalgısı piyano olmayan öğrencilere göre daha yüksek olması kabul edilebilir görülmektedir. Çünkü; bireysel çalgısı piyano olan öğrencilerin, genellikle piyanoda daha yüksek performans sergilemeleri beklenmektedir, aynı zamanda bu öğrenciler, tek bir çalgı üzerine yoğunlaşmaktadırlar ve piyanoyu kendi istekleri doğrultusunda çalmaktadırlar. Bu sebeplerden ötürü, bu öğrencilerin, diğer öğrencilere göre piyanoya daha fazla ağırlık vermiş bir yaklaşım sergilemiş olabilecekleri; aynı zamanda çalgıya karşı olan motivasyonlarının daha yüksek olabileceği düşünülmektedir. Öğretim elemanlarıyla yapılmış olan görüşmeler de bu kanıyı destekler niteliktedir. Konuya ilişkin yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Aşağıda, araştırmanın sekizinci alt problemi bağlamında öğretim elemanı görüşleri, piyano performansı özyeterlik ölçeğinden elde edilen bulgularla karşılaştırılmıştır:

- 12 öğretim elemanından 9'u, öğrencilerin çoğunluğunun piyano performansı teknik düzeylerinin oldukça düşük, 10'u ise müzikal yorumlarının da buna bağlı olarak düşük seviyede olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin ölçeğin teknik düzey algısı faktöründen aldıkları puanlar ise, öğrencilerin teknik düzeylerini orta seviye olarak değerlendirdiklerini işaret etmektedir. Bu durumun, öğrencilerin geçmiş deneyimlerine bağlı olarak kendi performanslarını olduğundan daha yüksek seviyede algılamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

- 12 öğretim elemanından 10'u, öğrencilerin büyük çoğunluğunun topluluk önünde performans sergilemekten kaçındıklarını ve yetersiz çalışmaya bağlı yoğun stres yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin ölçeğin sahne kaygısı algısı faktöründen aldıkları puanlar ise, öğrencilerin bu konuda orta düzeyde bir kaygı yaşadıklarını belirtmektedir. Bu durumun; öğrencilerin performans sergilemekten kaçınmasından ötürü, sürekli kaygı yaşamamalarıyla ilişkili olduğu söylenebilir.
- Öğretim elemanlarından 10'u öğrencilerin çoğunluğunun yeterli piyano performansı gelişimi gösteremediklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin ölçeğin performans düzeyi algısı faktöründen aldıkları puanlar ise, öğrencilerin performans düzeylerini orta seviyede algıladıklarını göstermektedir. Bu durumun öğrencilerin büyük bir kısmının meslek hayatlarında piyano kullanımına yönelik idealleri olmamasından kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. Öğretim elemanlarının görüşleri bu varsayımı desteklemektedir.
- Öğretim elemanlarının 8'i öğrencilerin çoğunluğunun, kendilerini piyano performansı açısından yetersiz gördüklerini, 4'ü ise yeterli gördüklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin piyano performansı özyeterlik ölçeğinden aldıkları puanlar, ortalama bir özyeterlik algısına sahip olduklarını belirttiğinden, öğretim elemanlarının görüşleri ile öğrencilerin özyeterlik algılarının örtüştüğü söylenebilir.
- Öğretim elemanları ideal bir müzik öğretmeninden bekledikleri piyano performansı tanımında müzik öğretmenin; okul şarkılarına ve marşlara doğaçlama eşlik yapabilecek düzeyde olmaları, öğrencilerine zevk eğitimi kapsamında solo performanslar sergileyebilecek düzeyde olmaları ve piyanoda ses eğitimi çalışmaları yaptırabilecek düzeyde olmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Müzik eğitimi anabilim dallarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin daha çok işlevsel piyano becerilerinin gelişmesi gerektiğini, böylelikle meslek hayatlarında çalgıyı

aktif olarak kullanabileceklerini bildirmişlerdir. Aynı zamanda yapılan görüşmelerde, farklı üniversitelerde farklı piyano eğitimi uygulamalarının yer aldığı göze çarpmıştır. Buradan yola çıkarak, müzik eğitimi öğretim programı içerisinde, piyano öğretim programının da, diğer üniversitelerle ortak bir çerçeve içerisinde ele alınarak, müzik öğretmeni yeterlilikleri kapsamında revize edilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Böylelikle program iyileştirilerek, uygulamalardan kaynaklı farklılıkların da ortadan kaldırılabilceği düşünülmektedir.

- Öğretim elemanlarının söylemlerine dayanarak; öğrencilerin çoğunluğunun piyano performansı düzeyinin bir müzik öğretmeni adayı için oldukça yetersiz olduğu görüşüne varılabilir.
- Son olarak öğretim elemanlarının, öğrencilerin piyano performansını geliştirmeye yönelik önerileri:
 - Çalışma disiplini kazandırma,
 - Bireysel farklılıkları takip edebilmek adına her öğrenci için profil dosyası oluşturulması ve öğretim elemanları arasında konsültasyon yapılması,
 - Piyano dersinin diğer alan dersleriyle (işitme, armoni, müzik biçimleri, eşlik çalma gibi) ilişkilendirilmesinin gerekliliği,
 - Videoyla geri bildirim yoluyla öğrencinin kendi performansını izlemesinin sağlanması,
 - Türk ezgilerine ait eğitsel bir piyano literatürü oluşturulmasının gerekliliği,
 - Piyano derslerine ön koşul getirilmesinin gerekliliği,
 - Sık sık konser ve dinletiler düzenlemesi, piyano sınavlarının komisyon önünde yapılması

olarak sıralanabilir. Bu sonuçlara göre özellikle öğrencilere ait profil dosyaları oluşturulmasının, bireysel farklılıkları dikkate alan bir eğitim uygulanması ve

böylelikle bu farklılıklardan kaynaklanabilecek olumsuzlukların en aza indirgenmesini sağlayabileceği düşünülmektedir. Piyano dersine ön koşul getirilmesinin, öğrencilerin bir dönemde birkaç piyano dersi almasının önüne geçeceği ve aşamalı olarak ilerlemeyi sağlayacağı, böylelikle öğrencilerin piyano performans düzeylerini artırıcı etkisi olabileceği sanılmaktadır.

Öğretim elemanlarının söylemleri, piyano dersi öğretim programlarının revize edilmesi ve diğer müzik alan dersleriyle ilişkilendirilmesi gerektiğini belirten araştırmalarla paralellik göstermektedir (Kasap Tecimer, 2005; Kahramansoy ve Kalyoncu, 2008; Aydın ve Tecimer, 2013; Yazıcı, 2013). Özellikle piyano öğretim müfredatına Türk ezgilerini içeren etüt ve eserlerin de dahil edilmesi gerekliliği, Türk müzik kültürü açısından önemli görülmektedir.

5.2 Öneriler

Yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilere yer verilmiştir.

5.2.1 Araştırma sonuçlarına dayalı öneriler. Aşağıda araştırmanın sonuçlarına ilişkin önerilere maddeler halinde yer verilmektedir.

- Öğrencilerin piyanoda yaşadıkları problemlere yönelik öğrencilere çalışma stratejileri önerilmesinin onların motivasyonlarını arttırabileceği ve zaman içerisinde belirli bir piyano çalışma disiplini kazanabilecekleri; bu sayede öğrencilerin piyano seviyelerinin yükseleceği ve piyano performansı özyeterlik algılarının da artacağı düşünülmektedir.
- Öğrenci konserlerinin ve dinletilerin daha sık organize edilmesinin ve piyano sınavlarının herkese açık yapılmasının; öğrencilere zengin bir deneyim ortamı sağlayacağı ve böylelikle öğrencilerin piyano performansı kaygılarının azaltılabileceği düşünülmektedir.

- GSL'deki piyano eğitiminin iyileştirilmesi ve öğrencilerin piyanoya karşı motivasyonlarının artırılması adına çalışmalar yapılmalıdır.
- MEABD'de verilen piyano dersi hedeflerinin düzenlenmesi ve öğretim programında Türk ezgilerine yer verilmesi önerilmektedir.
- MEABD'de verilen piyano ve eşlik derslerinin 4 seneye yayılarak beraber yürütülmesinin ve piyano dersi öğretim programında işlevsel piyano becerilerine ilişkin uygulamalara daha fazla yer verilmesinin; öğrencilerin meslek hayatlarında piyanoyu aktif olarak kullanmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
- GSL'de ve MEABD'de piyano eğitimi veren öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının piyano pedagojisi hakkındaki farkındalıklarını arttırmak adına seminerler düzenlenebileceği düşünülmektedir.
- MEABD programlarındaki uygulamadan kaynaklı farklılıklar giderilerek, piyanonun bireysel çalgı olarak seçilebilmesinin, piyanoda daha iyi performans seviyelerine ulaşmak isteyen öğrencilere olanak sağlayabileceği düşünülmektedir.

5.2.2 İleride yapılacak araştırmalara yönelik öneriler. Aşağıda ileride yapılacak

olan araştırmalara ilişkin kullanılabilir öneriler maddeler halinde sıralanmıştır.

- Genelde çalgı, özelde ise piyano performansına yönelik özyeterlik çalışmalarının sayıca az olduğu, bu yüzden bu çalışmalara ağırlık verilmesi gerektiği düşünülmektedir.
- Müzik eğitimi alanında çalgı performansına yönelik özyeterlik ölçeklerinin sayıca az olduğu dikkat çekmiştir, dolayısıyla müzik, çalgı ve piyano performansına yönelik özyeterlik ölçekleri geliştirilebilir.
- Türk piyano eğitimi literatürüne kazandırılmak üzere Türk ezgilerini içeren piyano başlangıç, orta ve ileri seviye metodları yazılmasına ilişkin çalışmalara ağırlık verilebileceği önerilmektedir.

- GSL ve eğitim fakülteleri MEABD’de kullanılmak üzere, öğrenci profili dosyası oluşturmak adına çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Afacan, Ş. (2008). Müzik öğretimi öz yeterlilik ölçeği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 1-11.
- Afacan, Ş. (2010). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin müzik dersine yönelik öz yeterlilik algı ve tutumlarının değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Akbaş, A. ve Çelikkaleli, Ö. (2006). Sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretimi öz-yeterlik inançlarının cinsiyet, öğrenim türü ve üniversitelerine göre incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 98-110.
- Akbulut, E. (2000). Çalgı eğitiminde davranışların organizasyonu. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2, 1-4.
- Akbulut, E. (2006). Müzik öğretmeni adaylarının mesleklerine ilişkin öz yeterlik inançları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 24-33.
- Akbulut, E. (2013). Eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı “Bireysel Çalgı” dersi hedeflerinin gerçekleştirme düzeylerine ilişkin 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin görüşleri açısından bir değerlendirme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(1), 57-68.
- Aydiner Uygun, M. (2012). Müzik öğretmeni adaylarının piyano dersindeki öğrenme yaklaşımları düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 7(4), 375-404.
- Aydiner Uygun, M. ve Kılınçer, Ö. (2012). Piyano repertuarının öğrenilmesinde öğrenme stratejilerinin kullanılma düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi: Güzel sanatlar ve spor liseleri örneği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 9(1), 965-992.

- Aydınlı, D. ve Tecimer, B. (2013). Grup piyano öğretiminin müzik eğitimi öğrencilerinin okul şarkılarını eşikleme ve transpoze becerilerinin geliştirilmesine etkisi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 2(2),10-24.
- Babacan, E. (2014). Aday Müzik öğretmenlerinin piyano eğitimi sürecindeki bireysel çalışma yöntemlerinin değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(1), 1-16.
- Bandura, A. (1971). *Social learning theory*. New York: General Learning Press.
- Bandura, A. (1982). Self-efficacy mechanism in human agency. *American Psychologist*, 37(2), 122-147.
- Bandura, A. (1994). Self-efficacy. In V.S. Ramachaudran (Ed.), *Encyclopedia of Human Behavior* (Vol. 4, pp. 71-81). Academic Press, New York. <http://www.uky.edu/~eushe2/Bandura/Bandura1994EHB.pdf> sayfasından elde edilmiştir.
- Bayrakçı, M. (2007). Sosyal öğrenme kuramı ve eğitimde uygulanması. *SAÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 198-210.
- Bilen, S. (1995). *İşbirlikli öğrenmenin müzik öğretimi ve güdüsel süreçler üzerindeki etkileri*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Bradley, R. H. ve Corwyn, R. F. (2002). Socioeconomic status and child development. *Annual Review of Psychology*, 52, 371-399.
- Bulut, D. (2006). *Anadolu güzel sanatlar liseleri piyano dersi öğretim programında yer alan hedef davranışların kazanılma durumları*. Sözel bildiri, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Denizli.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı İstatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum*. Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2014). *Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları: Araştırma deseni* (4. Baskıdan Çeviri). (S. B. Demir, Cev. Ed.). Ankara: Eğiten Kitap.

- Çevik, D. B. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi özyeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 145-168.
- Çimen, G. (2001). Konser kaygısı. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 125-133.
- Dewey, J. (1910). *How we think*. Boston: D.C. Heath & Co.
- Doğan, U. (2013). *Ergenlerde performans kaygısını yordayan değişkenlerin modellenmesi ve buna yönelik psikoeğitim programının işlevselliği*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Edwards, D. T. (2014). *Piano programs in performing arts high schools: A survey of admission requirements, course requirements and curriculum*. (Yayımlanmamış doktora tezi). University of Florida, USA.
- Ekinci, H. (2004). *Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalı piyano derslerinde karşılaşılan teknik alıştırmalar sorunu: Hedefe uygun teknik alıştırma örnekleri*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ercan, N. (2008). *Piyano eğitiminde ilke ve yöntemler*. (Ed. A. Say). Ankara: Sözkesen Matbaası.
- Ertürk, S. (1986). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Eyyam, R., Doğruer, N. ve Meneviş, İ. (2012). Sosyal öğrenme kuramı. İçinde Z. Kaya (Ed.), *Öğrenme ve öğretme kuramlar, yaklaşımlar, modeller* (75-98). Ankara: Pegem Akademi.
- Gasımova, T. (2010). Piyano öğrenme ve öğretme teknikleri. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 25, 99-106.

- Grançer Okay, N. (2010). *Piyano performansının değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Gültek, B. (2004). *Piyano eğitiminde varolan eğitim ekollerinin felsefeleri ve günümüz çalışmalarında kullanılabilirlikleri hakkında öğretim elemanlarının görüşleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Gün, E. (2007). *Müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerindeki başarı durumları ve başarılarını etkileyen faktörler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Gün, E. (2014). *Piyano performansı öz yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi ve uygulanması*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Gün, E. ve Yıldız, G. (2013). Piyano eğitiminde başarıyı etkileyen faktörler. *E-Journal of New World Sciences Academy NWSA-Fine Arts*, 8(1), 103-114.
- Gürsel, M. (2012). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi: Kavramlar, süreçler ve uygulamalar*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Güven, E., Çevik, D. B., Canbey, E. G. ve Kınıklı Snapper, E. (2012). Çocuklara yönelik piyano eğitimi başlangıç metotları üzerine bir değerlendirme. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 158-164.
- Kahramansoy, C. ve Kalyoncu, N. (2008). Müzik öğretmenliği programlarında görevli piyano öğretim elemanlarının müzik alan bilgisinin derse aktarımına ilişkin görüş, planlama ve uygulamaları. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 28, 91-102.
- Kasap Tecimer, B. (2005). İşlevsel piyano becerilerinin müzik öğretmenleri için önemi. *GÜ Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 149-154.
- Koca, Ş. (2013). An investigation of music teaching self-efficacy levels of prospective preschool teachers. *Educational Research and Reviews*, 8(12), 897-900.

- Li Chin, H. (2002). *Group piano instruction for music majors in the United States: A study of instructor training, instructional practice, and values relating to functional keyboard skills*. The Ohio State University, ABD.
- McCormick, J. ve McPherson, G. (2003). The role of self-efficacy in a musical performance examination: An exploratory structural equation analysis. *Psychology of Music, 31(1)*, 37-51.
- McPherson, G. ve McCormick, J. (2006). Self-efficacy and music performance. *Psychology of Music, 34(3)*, 322-336.
- Nielsen, S. G. (2004). Strategies and self-efficacy beliefs in instrumental and vocal individual practice: A study of students in higher music education. *Psychology of Music, 32(4)*, 418-431.
- Ormrod, J. E. (2013). *Öğrenme psikolojisi* (6. Baskı). (M. Baloğlu, Çev. Ed.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık. (Orijinal çalışma basım tarihi 24 Eylül 2011).
- Otacıoğlu, S. G. (2005). *Müzik öğretmenliği piyano eğitimi dersi için bir model denemesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Özabacı, N. (2011). İlişki niteliği ölçeği'nin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim, 36(162)*, 159-167.
- Özen, N. (2004). Çalgı eğitiminde yararlanılan müzik eğitimi yöntemleri. *GÜ Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24(2)*, 57-63.
- Özevin Tokinan, B. (2013). Kenny müzik performansı kaygısı envanterini Türkçe'ye uyarlama çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(1)*, 53-65.
- Özmenteş, G. (2014). Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin müzik özyeterlikleri, benlik saygıları ve bireysel özellikleri arasındaki ilişkiler. *Eğitim ve Bilim, 39(171)*, 138-152.

- Özmenteş, G. ve Özmenteş, S. (2008). *Müzik yeteneğine yönelik özyeterlik ölçeğinin geliştirilmesi*. Sözel bildiri, I. Ulusal Ölçme ve Değerlendirme Kongresi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara.
- Özmenteş, S. (2008). Çalgı eğitiminde özdüzenlemeli öğrenme taktikleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(16), 157-175.
- Özmenteş, S. (2011, Nisan). *Müzik öğretimine yönelik özyeterlik ölçeğinin geliştirilmesi*. Sözel bildiri, 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Antalya.
- Piji, D. (2007). Müzik öğretmeni adaylarına yönelik piyano ile eşlik alanında yeterlik algısı ölçeğinin geliştirilmesi. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 26(26), 111-132.
- Piji Küçük, D. (2011). Müzik öğretmeni adaylarının müzik yeteneğine ilişkin özyeterlik algıları özel yetenek sınavı başarıları ve akademik başarıları arasındaki ilişki. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 34, 171-181.
- Ritchie, L. ve Williamon, A. (2010). Measuring distinct types of musical self-efficacy. *Psychology of Music*, 39(3), 328-344.
- Say, A. (1996). *Müzik öğretimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2010). *Müzik ansiklopedisi besteciler, yorumcular, eserler, kavramlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Schunk, D. H. (2009). *Öğrenme teorileri: Eğitimsel bir bakışla* (5. Baskı). (M. Şahin, Cev. Ed.). İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım. (Orjinal çalışma basım tarihi 20 Temmuz 2007).
- Sönmez, V. ve diğerleri. (Ed. V. Sönmez).(2012). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Sönmezöz, F. (2014). Müzik öğretmeni adaylarının piyano dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *Turkish Studies*, 9(2), 1377-1388.
- Şahin, E., Barut, Y. ve Ersanlı, E. (2013). Parental education level positively affects self-esteem of Turkish adolescents. *Journal of Education and Practice*, 4(20), 87-97.
- Şehribanoğlu, S. (2005). *Yapısal eşitlik modelleri ve bir uygulama*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Şeker, S. S. ve Bilen, S. (2010). 9-11 yaş grubu çocuklarda Orff Schulwerk destekli keman eğitiminin keman çalmaya yönelik öz yeterlik algıları üzerindeki etkisi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 112-124.
- Tarkın, A. ve Uzuntiryaki, E. (2012). Öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ve mesleğe yönelik tutumlarının kanonik korelasyon analizi ile incelenmesi. *İlköğretim Online*, 11(2), 332-341.
- Tarman, S. (2006). *Müzik eğitiminin temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Tecimer, B. (2004, Nisan). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki yardımcı çalgı piyano dersleri üzerine bir araştırma*. Sözel bildiri, 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu, Isparta.
- Timur, B., Yılmaz, Ş. ve Timur, S. (2013). Öğretmen adaylarının bilgisayar kullanımına yönelik öz-yeterlik inançları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 165-174.
- Tolman, E. C. ve Postman L. (1954). Learning. *Annual Review of Psychology*, 5, 27-56.
- Türk Dil Kurumu. (2015). *Eğitim*. www.tdk.gov.tr adresinden elde edildi.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Umuzdaş, M. S. (2010). *Piyano eğitiminde süreç ve ürün değerlendirilmesinin öğrencilerin erişti düzeylerine etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Vygotsky, L. S. (1963). Learning and mental development at school age (Orijinal 1934). İçinde B. Simon ve J. Simon (Ed.), *Educational Psychology in the USSR* (21-34). London: Routledge & Kegan Paul.
- Yazıcı, T. (2013). Piyano öğretiminde karşılaşılan sorunların piyano öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 1(2), 130-150.
- Yeşilyurt, E. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlik algıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(45), 88-104.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (7. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, K. (2009). *Kodaly yönteminin ilköğretim öğrencilerinin keman çalma becerisi, öz-yeterlik algısı ve keman çalmaya ilişkin tutumları üzerindeki etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Yıldız, E. ve Şen, Y. (1999). Küçük yaşlarda müzik ve piano eğitiminin önemi. *A.Ü. Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 5, 187-191.
- Yokuş, H. (2005). *Ülkemizde Türk Halk Müziği kaynaklı piyano eserlerinin piyano eğitiminde uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Yokuş, H. (2009). *Piyano eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanılmasına yönelik etkinliklerin performans başarısına ve üstbilişsel farkındalığa etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Yokuş, T. (2014). Müzik öğretmeni adaylarının eğitime öğretme öz-yeterlikleri açısından değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(2), 43-56.

- Yoleri, S. (2014). Çocuklar için mizaç değerlendirme bataryası gözden geçirilmiş ebeveyn formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 221-237.
- Yüksek Öğretim Kurumu. (2007). *Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*. <http://www.yok.gov.tr/documents/10279/30217/EĞİTİM+FAKÜLTESİ%20ÖĞRETMEN+YETİŞTİRME+LİSANS+PROGRAMLARI.pdf/054dfc9e-a753-42e6-a8ad-674180d6e382> adresinden elde edildi.
- Zelenak, M. S. (2010). Development and validation of the music performance self-efficacy scale. *Music Education Research International*, vol. 4, 31-43.

EKLER

EK 1: İzinler

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

21.09.2015

Sayı :31906847/044 - 5241
Konu : Bilge PİRLİBEYLİOĞLU'nun tez çalışması

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi :19.01.2015 tarih ve 2784278-044/1154 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Programı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Bilge PİRLİBEYLİOĞLU tarafından "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Piyano Performansı Özyeterlik Alguları ile Piyano Öğretim Elemanlarının Öğrencilerin Piyano Performansı Hakkındaki Görüşleri (Ege Bölgesi Örneği)" konulu tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Sınıf öğrencilerine uygulanması talebi uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Cavit BİRCAN
Rektör

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
BUCA EĞİTİM FAKÜLTESİ

Sayı : 85316909/B.30.2.DEÜ.0.12.72.00/302/08.01
Konu: Bilge PİRLİBEYOĞLU (Anket İzni Hk.)

05.02.2015 4000655

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Genel Sekreterlik

İlgi: 19/01/2015 tarih ve 1154 sayılı yazınız.

İlgi yazıda, Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Programı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Bilge PİRLİBEYOĞLU'nun "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin piyano performansı özyeterlilik algıları ile piyano öğretim elemanlarının öğrencilerin piyano öğretim elemanlarının öğrencilerin piyano performansı hakkındaki görüşleri (Ege Bölgesi Örneği)" konulu tezi kapsamında Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrencilere anket uygulama isteği kendisinin takip etmesi koşuluyla kabul edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim

Prof. Dr. Süleyman BAŞIAR
Dekan

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı: 28677689-302.14.00.00-401/2222

17/02/2015

Konu: Tez İşleri

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi: Eğitim Fakültesi Dekanlığının 12.02.2015 tarihli ve 89241861-302.14.00.00-410/123 sayılı yazısı

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Programı tezli yüksek lisans öğrencisi Bilge PİRLİBEYLİOĞLU'nun "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Piyano Performansı Özyeterlik Algıları ile Piyano Öğretim Elemanlarının Öğrencilerin Piyano Performansı Hakkındaki Görüşleri (Ege Bölgesi Örneği)" başlıklı tez çalışmasını uygulaması Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ek :
1 İlgi Yazı-Bile PİRLİBEYOĞLU

e-İmzalıdır

Prof.Dr. Bayram AKÇA
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır.

18 Ocak 2015

Prof. Dr. CİFTÇİOĞLU
V.H.K.i.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre elektronik imza ile imzalanmıştır. Doğrulama Kodu: 474293-367883 <http://bks.mu.edu.tr>

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı 48000 Kötekli/MUĞLA
Tel: 0(252)2111251 Faks: 0(252)2111264 E-posta: ogr-is@mu.edu.tr <http://www.oidb.mu.edu.tr/>

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Fakültesi

Sayı :62297456-044/4443
Konu :Anket İzni (Bilge
PİRLİBEYLİOĞLU)

23/01/2015

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Genel Sekreterlik)

İlgi :19/01/2015 tarihli, 2965 sayılı yazı

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Programı Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Bilge PİRLİBEYLİOĞLU'nun, "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Piyano Performansı Özyeterlik Algıları ile Piyano Öğretim Elemanlarının Öğrencilerin Piyano Performansı Hakkında Görüşleri(Ege Bölgesi Örneği)" konulu tez çalışması kapsamında Fakültemiz Müzik Eğitimi Anabilim Dalında uygulama isteği Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr. Ali Rıza ERDEM
Dekan

Ayrıntılı bilgi için irtibat : Mahmut HAYTABEY

Tel: 0 258 296 10 05
E-Posta:

Faks: 0 (258) 0
Elektronik Ağ:<http://pau.edu.tr/egitim/default.aspx>

EK 2: Kişisel Bilgi Formu ve Piyano Performansı Özyeterlik Ölçeği

Değerli müzik öğretmeni adayları;

İlk sayfada yer alan Kişisel Bilgi Formu ve sonraki sayfada yer alan Gün (2014) tarafından hazırlanmış olan ölçek, “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Piyano Performansı Özyeterlik Algıları ile Piyano Öğretim Öğretim Elemanlarının Öğrencilerin Piyano Performansı Hakkındaki Görüşleri (Ege Bölgesi Örneği)” konulu yüksek lisans tezimde veri toplamak amacıyla kullanılacaktır. Her bir madde için size uygun olan seçeneği işaretleyiniz. Katkılarınız ve samimi cevaplarınız için teşekkür ederim.

Arş. Gör. Bilge PİRLİBEYLİOĞLU

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz?

Kız () Erkek ()

2. Piyano çalmaya başlama yaşıınız?

5-8 yaş () 9-13 yaş () 14-17 yaş () 18-22 yaş () 23 yaş ve üzeri ()

3. Evinizde piyano var mı?

Evet () Hayır ()

4. Annenizin eğitim durumu?

İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite ()

5. Babanızın eğitim durumu?

İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite ()

6. Bireysel çalgınız nedir?

PİYANO PERFORMANSI ÖZ YETERLİK ÖLÇEĞİ

Mezun olduğunuz lise türü: GSSL () Diğer ()

Günlük piyano çalışma süreniz

1 saatten az ()

1 - 2 saat ()

2 saatten fazla ()

MADDELER

	Tamamen Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Kararsızım	Kısmen Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
1. Çaldığım eserin ait olduğu dönemi arkadaşlarımdan daha iyi yansıttım.					
2. Eseri, bestecisinin stil özelliklerine uygun seslendirdiğimi düşünürüm.					
3. Arkadaşlarım için çalması çok zor olan eserleri kolaylıkla çalarım.					
4. Düzeyime uygun eserleri zorlanmadan deşifre ederim.					
5. Yeni öğrendiğim bir tekniği uygulamakta güçlük çekerim.					
6. İki elde farklı çalım tekniği olan pasajları seslendirirken zorlanırım.					
7. Sağ pedalı amacına uygun kullanırım.					
8. Sol pedalı arkadaşlarım arasında en iyi kullananlardan biriyim.					
9. Piyano çalarken insanlar beni dinlemekten zevk alırlar.					
10. Topluluk önünde piyano çalmak beni tedirgin eder.					
11. Piyano performansına ilişkin dinleyicilerin ne hissettiklerini düşünürken dikkatim dağılır.					
12. Dinleyiciler önünde zor eserler yerine kolay eserleri çalmayı tercih ederim.					
13. Konserde, farklı müzikal dönemlere ait eserleri stil özellikleri bozmadan ard arda seslendirebilirim.					
14. Piyano performansım sırasında dinleyicilerin sıkıldıklarını hissedirim.					
15. Topluluk karşısında piyano çalarken performansımı olumsuz etkileyecek düzeyde heyecanlanırım.					
16. Piyano performansımı, konser etkinliklerinde yer alacak kadar yeterli buluyorum.					
17. Piyano performans düzeyimin zamanla geliştiğinin farkındayım.					
18. Kendimi, aynı piyano performans düzeyindeki arkadaşlarımla kıyaslarım.					
19. Piyano performansımın hangi düzeyde olduğunun bilincindeyim.					

20. Öğretmenlerimin piyano performansı konusunda benden beklentileri yüksektir.					
21. Piyano performansım sırasında karşılaştığım güçlüklerin üstesinden kolaylıkla gelirim.					
22. Piyano performansımın gelişmesi için neler yapmam gerektiğinin farkındayım.					
23. Performansımı geliştireceğine inandığım egzersiz ve etütleri sabırla çalışmayı sürdürürüm.					
24. Öğretmenim, piyano performansımdan memnundur.					
25. Piyano performansım konusunda kendime güvenim çoktur.					

EK 3: Görüşme Formu

GÖRÜŞME FORMU

Değerli öğretim elemanı,

Yüksek lisans tez çalışmamda kullanılmak üzere yapılacak olan görüşmeye ait veriler, ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınacak ve bu kayıtlar araştırmacı tarafından saklı tutulacaktır. Yapılacak olan çalışmaya ait raporda kimliğinizi ifşa veya ima edebilecek herhangi bir söylem kesinlikle yer almayacaktır. Görüşmenin amacı siz öğretim elemanlarının, öğrencilerinizin piyano performansı hakkındaki görüşlerini almaktır. Ardından görüşmelerden elde edilen verilerle, öğrencilerin piyano performansı özyeterlik algıları arasında karşılaştırma yapılması planlanmaktadır. Katkılarınız için teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim...

Bilge PİRLİBEYLİOĞLU

- Öğrencilerinizin piyano performansı sergilerken teknik gereklilikleri yerine getirmeleri hakkında ne düşünüyorsunuz?
- Öğrencilerin piyano performansı sergilerken, çaldıkları eserin gerektirdiği müzikal yorumu yeterince yansıtabilmelerine ilişkin düşünceleriniz neler?
- Öğrencilerinizin, derste gösterdikleri piyano performansını topluluk önünde ya da piyano sınavlarında sergileyebilmeleri konusunda ne düşünüyorsunuz?
- Öğrencilerinizin lisans öğrenimleri süresince piyano performansı açısından gelişimlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?
- Öğrencilerin piyano performansı açısından kendilerini yeterli görüp görmemelerine ilişkin gözlemleriniz nelerdir?
- İdeal müzik öğretmeninden beklenen piyano performansının tanımını sizce nedir?
- Sizce öğrencilerin piyano performanslarını geliştirebilmek adına neler yapılabilir?

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	Bilge
Soyadı	PİRLİBEYLİOĞLU
Doğum yeri ve tarihi	AYDIN/14.05.1987
Uyruğu	T.C.
İletişim adresi ve e-mail adresi	PAÜ Müzik Eğitimi Anabilim Dalı bilgepi@hotmail.com
Eğitim	
İlköğretim	Aydın/Efeler İlköğretim Okulu
Ortaöğretim	Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
Yükseköğretim (Lisans)	Adnan Menderes Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
Yabancı Dil	
İngilizce-YDS-Nisan 2015	72.50
Mesleki Deneyim	
2012-	Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi GSEB/Müzik Eğitimi ABD Araştırma Görevlisi